

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI I MINISTRAVE
MINISTRI PËR ÇËSHTJET VENDORE

STRATEGJIA NDËRSEKTORIALE

PËR DECENTRALIZIMIN

DHE QEVERISJEN VENDORE

2015-2020

VERSIONI FINAL
Shkurt 2015

TABELA E PËRMBAJTJES

1 QËLLIMI DHE STRUKTURA E STRATEGJISË	3
2 PAMJE E PËRGJITHSHME E QEVERISJES VENDORE NË SHQIPËRI	6
2.1 Decentralizimi në Shqipëri	6
2.2 Funksionet dhe përgjegjësitë e NJQV-ve	7
2.3 Decentralizimi fiskal	8
2.4 Pronat vendore	12
2.5 Struktura e qeverisë vendore	12
2.6 Marrëdhëniet ndërqeveritare	14
2.7 Kapacitetet institucionale	15
2.8 Asistenca teknike për qeverisjen vendore	16
3 POLITIKAT, OBJEKTIVAT DHE MASAT PËR ZBATIMIN E STRATEGJISË SË DECENTRALIZIMIT	20
3.1 Reforma administrativo-territoriale	20
3.2 Strukturat e qeverisjes vendore	21
3.2.1 Strukturat e dekoncentruara	24
3.3 Decentralizimi fiskal	24
3.4 Funksionet	26
3.4.1 Funksionet e veta	27
3.4.2 Funksionet e përbashkëta	31
3.4.3 Funksionet e deleguara	34
3.5 Zhvillimi i kapaciteteve të qeverisjes vendore	34
3.6 Integrimi evropian dhe qeverisja vendore	35
4 NDIKIMI FISKAL DHE KËRKESAT FINANCIARE PËR ZBATIMIN E STRATEGJISË	36
5 MONITORIMI, VLERËSIMI DHE RAPORTIMI	38
6 PLANI I VEPRIMIT	42

1 Qëllimi dhe struktura e strategjisë

Strategjia Kombëtare Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2015-2020 (SKNDQV) paraqet vizionin e qeverisë për forcimin e qeverisjes dhe demokracisë vendore dhe përparimin e procesit të decentralizimit sipas standardeve më të përparuara evropiane. Qëllimet dhe objektivat e kësaj strategjie përputhen plotësisht me qëllimet dhe objektivat e përgjithshme të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 për zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë në rrugën e saj drejt integritit evropian. SKNDQV mishëron qëllimin e programit të qeverisë për ta *“shndërruar Shqipërinë në një model që frymëzon paqen dhe zhvillimin në rajon.”*

SKNDQV 2015-2020 prezanton një përjasje gjithëpërfshirëse ndaj decentralizimit dhe forcimit të qeverisjes vendore në përputhje me parimet e Kartës Evropiane për Vetë-Qeverisjen Vendore, si edhe me ato e Hapësirës Administrative Evropiane për qeverisjen vendore, me synim sigurimin e decentralizimit politik, administrativ dhe fiskal.

Përgatitja e SKNDQV 2015-2020 u bë në të njëjtën periudhë kur po hartoheshin disa strategji dhe dokumente politike të reja për të njëjtën periudhë 2015-2020. Një qasje e tillë programimi është bërë në kuadër të Sistemit të Planifikimit të Integruar me qëllim harmonizimin më të mirë të strategjive sektoriale dhe ndërsektoriale të artikuluar në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020. Procesi i hartimit të njëkohshëm të disa strategjive dhe reformave të politikave të ndryshme sektoriale dhe ndërsektoriale, kontribuon në harmonizimin më të mirë dhe vijimësinë e tyre, përfshirë këtu edhe reformat për decentralizimin dhe qeverisjen vendore, duke i kushtuar vëmendje lidhjes së kësaj strategjie ndërsektoriale me ato të sektorëve përkatës përkatësisht me strategjitë sektoriale në fushën e menaxhimit të financave publike, strategjinë e mjedisit, strategjinë e shërbimeve sociale, strategjinë e rinisë, strategjinë e mbrojtjes civile, strategjinë e arsimit parauniversitar si dhe një sërë dokumentesh të tjerë strategjikë në fushën e ujësjellës-kanalizimeve, transportit, turizmit, zhvillimit ekonomik etj.

Strategjia merr parasysh kuadrin ekzistuese ligjor dhe politik, arritjet dhe mangësitë e politikave strategjike të mëparshme, kërkesat e vendosura për rritjen e efikasitetit të shërbimeve publike, fuqizimin e qeverisjes vendore si dhe nga procesi i integritit evropian dhe parimet e praktikave më të mira në BE. Në të njëjtën kohë, strategjia merr parasysh edhe statusin aktual dhe veçoritë specifike të zhvillimit të qeverisjes vendore në Shqipëri.

Hartimi i strategjisë u parapri nga studime analitike komplekse në fushën e decentralizimit administrativ dhe financiar, që paraprinë reformën administrativo-territoriale, nga vlerësimi i kapaciteteve të administratës publike vendore, nga përparimi i bërë dhe nga sfidat me të cilat ndeshet zbatimi i funksioneve të veta, të përbashkëta dhe të deleguara të qeverisjes vendore..

Angazhimi i marrë nga qeveria për të siguruar transparencë, për pjesëmarrjen dhe diskutimin me të gjitha palët e interesuara dhe aktorët e zhvillimit në hartimin e strategjisë, u realizua përmes diskutimit të draftit të strategjisë në grupin ndër-institucional të punës për hartimin e strategjisë, i cili përbëhet nga rreth 70 përfaqësues të ndryshëm të administratës qendrore, të NJQV, shoqatave vendore, partnerëve të zhvillimit dhe shoqërisë civile si dhe konsultimeve të posaçme të draftit të strategjisë me aktorët e sipërpërmendur. Nëpërmjet donatorëve dhe partnerëve ndërkombëtar u angazhuan 8 ekspertë teknikë për fazën analitike dhe hartimin e strategjisë.

Ministri i Shtetit për Çështjet vendore shpreh mirënjohjen për mbështetjen e madhe të dhënë nga programi PLGP/USAID dhe partnerët e zhvillimit, të tillë si OSBE, Këshilli i Evropës, Agjencia Zvicerane për Zhvillim Ndërkombëtar, Agjencia Suedeze për Zhvillim dhe Bashkëpunim, PNUD-i, DLDP, etj. që dhanë kontribut të rëndësishëm me ofrimin e ekspertizës vendase dhe të huaj në kuadër të kryerjes së studimeve analitike, si pjesë e procesit të hartimit të strategjisë. Një falënderim të veçantë për shoqatat e qeverisjes vendore dhe organizatat jofitimprurëse që u bënë pjesë organike e hartimit të kësaj strategjie.

Procesi i hartimit të strategjisë filloi në mars 2014 dhe përfundoi në shkurt 2015. Data të rëndësishme në procesin e hartimit të strategjisë jepen si më poshtë:

13 shkurt 2015 - Miratohet Urdhri i Kryeministrit për ngritjen e grupit ndërinstitucional të punës për hartimin e strategjisë (Urdhër i Kryeministrit Nr. 69 dt. 13.2.2014).

- 1) Shkurt-Mars 2014 – Ngritja dhe funksionalizimi i grupit kryesor dhe nëngrupeve të punës për hartimin e strategjisë.
- 2) 28 Mars 2014 – Zhvillohet Konferenca hapëse për hartimin e strategjisë.
- 3) Prill-Shtator 2014 – faza përgatitore e hartimit të draftit të parë të strategjisë. Janë zhvilluar mbi 15 takime të nëngrupeve të punës dhe midis ekspertëve dhe përfaqësuesve të ministrive të linjës. Janë prodhuar 5 materiale analitike nga ekspertët teknikë.
- 4) Tetor 2014 – Prezantohet drafti i parë i strategjisë. Nis faza e parë e konsultimeve publike. Drafti ju dërgohet për mendim shoqatave vendore.
- 5) Tetor-Dhjetor 2014 – Vazhdon procesi i konsultimeve. Zhvillohen 4 takime konsultative rajonale me përfaqësues të qeverisjes vendore dhe organeve të dekoncentruara në nivel rajonal.
- 6) Janar-Mars 2015 – Miratohet drafti final i Strategjisë pas rishikimit të draftit të parë si rezultat i procesit të konsultimeve me qeverisjen vendore dhe ministrinë e linjës.
- 7) Prill 2015 – Drafti final i Strategjisë dërgohet për fazën përfundimtare të konsultimit.
- 8) Prill 2015 – Strategjia Ndërsëktoriale e Decentralizimit dhe Qeverisjes Vendore miratohet në Këshillin e Ministrave

Dokumenti i SKNDQV 2015-2020 është i organizuar në pesë kapituj, si më poshtë:

- **Kapitulli 1: *Pamje e përgjithshme e qeverisjes vendore në Shqipëri*** - jep një panoramë të zbatimit të reformës së decentralizimit, sfidat kryesore të hasura gjatë procesit të zbatimit, duke identifikuar pengesat ligjore, financiare dhe administrative për zbatimin e procesit të decentralizimit.
- **Kapitulli 2: *Vizioni, përparësitë dhe qëllimet strategjike*** - paraqet vizionin afatgjatë për qeverisjen vendore, përfshirë këtu përgjegjësitë dhe funksionet, autoritetin, instrumentet dhe burimet financiare, si edhe përgjegjshmërinë e organeve të qeverisjes vendore.
- **Kapitulli 3: *Politikat, objektivat dhe masat për zbatimin e strategjisë së decentralizimit*** - paraqet përparësitë, objektivat dhe masat e miratuara nga të gjithë aktorët për ecjen përpara në procesin e reformës së decentralizimit. Ky kapitull paraqet fazat kryesore të zbatimit : i) fazën e menjëhershme, në të cilën identifikohen dhe fillojnë disa reforma dhe veprime afatshkurtra; ii) faza e ndërmjetme deri në 2018, në të cilën do të realizohen elementët kryesorë të kuadrit ligjor; iii) faza e tretë dhe e fundit deri në 2020, në të cilën do të plotësohet e gjithë gama e përgjegjësisë dhe autoritetit të qeverisë vendore.

- Kapitulli 4: ***Ndikimi fiskal dhe kushtet financiare për zbatimin e strategjisë*** - paraqet kërkesat për burimet e sektorit për zbatimin e strategjisë. Kërkesat për burime financiare për 2015-2020 do të jenë baza për diskutime të mëtejshme me partnerët e zhvillimit për mbështetjen e zbatimit të strategjisë.
- Kapitulli 5: ***Monitorimi, vlerësimi dhe raportimi*** - përcakton kuadrin për monitorimin e ecurisë së arritur në zbatimin e veprimeve dhe performancës deri në përmbushjen e qëllimeve të strategjisë. Në këtë kapitull përfshihet edhe plani i veprimit për zbatimin e strategjisë, përfshirë këtu edhe afatin dhe përcaktimin e përgjegjësive për çdo veprim. Përveç kësaj, në të përfshihet një kuadër për vlerësimin e performancës të përbërë nga treguesit e monitorimit, treguesit bazë dhe të synuar, që do të përdoren për monitorimin e zbatimit të strategjisë sipas kuadrit të menaxhimit të bazuar në rezultate.
- Strategjia shoqërohet edhe me planin e veprimit si aneks i bashkëlidhur i saj.

Pamje e përgjithshme e qeverisjes vendore në Shqipëri

1.1 Decentralizimi në Shqipëri

Reforma e decentralizimit ka përparuar në mënyrë të vazhdueshme gjatë viteve 1999 dhe 2000, duke u bazuar te Kushtetuta (1998), Karta Evropiane për Vetëqeverisje Vendore (ratifikuar në nëntor 1999) dhe Strategjia Kombëtare e Decentralizimit, e miratuar në 1999. Hapi specifik më i rëndësishëm ishte miratimi dhe zbatimi i Ligjit Nr. 8652, 31.07. 2000 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Qeverisjes Vendore”, që sanksionon të drejtat dhe kompetencat e njësive të qeverisjes vendore në përputhje me Kushtetutën dhe Kartën Evropiane për Vetëqeverisje Vendore dhe që u pasua nga ligje të tjera që rregullojnë veprimtarinë e qeverisjes vendore dhe konsolidimin e Autonomisë.¹

Vitet 2001 dhe 2002 mund të konsiderohen si më të suksesshmit në fushën e decentralizimit fiskal. Për herë të parë koncepti i transfertës së pakushtëzuar për pushtetin vendor është miratuar në Ligjin e Buxhetit të Shtetit të vitit 2001 dhe është zhvilluar më tej me paketën e reformës fiskale të miratuar nga Parlamenti në dhjetor 2002, duke rritur autonominë fiskale të bashkive dhe komunave për të mbledhur të ardhura nga taksat dhe tarifat lokale si dhe përcaktimin e nivelit të tyre. Të ardhurat e gjeneruara në NJQV janë përforcuar më tej përmes taksës vendore mbi biznesin e vogël, transferimin e të ardhurave nga taksat mbi regjistrimin e automjeteve taksës së pasurisë së paluajtshme etj. Reformë e rëndësishme u zhvillua për transferimin e pronave publike tek njësive e qeverisjes vendore, duke ju dhënë e drejta e administrimit dhe zhvillimit të tyre. Që nga janari 2005 NJQV janë përgjegjëse për shërbimin e furnizimit me ujë dhe kanalizimet, si edhe për të gjitha çështjet financiare që shoqërojnë këto shërbime në buxhetin e njësisë vendore.

Në ligjin e Buxheti të Shtetit për vitin 2003 dhe 2004 u sanksionua zyrtarisht delegimi i arsimit parauniversitar dhe i kujdesit shëndetësor parësor tek NJQV për sa i përket autoritetit dhe përgjegjësisë për mirëmbajtjen dhe funksionimin e mjediseve të arsimit parauniversitar që ndodhen në juridiksionin e NJQV. Gjatë vitit 2003-2005 janë ndërmarrë politika të rëndësishme dhe reformat legjislative në fushën e arsimit parauniversitar, kujdesin parësor shëndetësor, ndihmën ekonomike dhe shërbimet sociale. Ndër ndryshimet më të rëndësishme janë përfshirja më e madhe e NJQV në zbatimin e investimeve për infrastrukturën e arsimit para-universitar dhe mjediset e kujdesit shëndetësor parësor, autoritetin për të punësuar personelin e administrimit dhe të rojeve për këto objekte, pronësinë ekzistuese të objekteve të arsimit parauniversitar dhe kujdesit shëndetësor parësor, si edhe autoritetin e plotë në administrimin e fondeve të ndihmës ekonomike dhe të programeve të punës në komunitet.

Edhe pse është bërë progres në përparimin e reformës së decentralizimit në dekadën e fundit, janë hasur disa sfida. Këto sfida konsistojnë në mungesën e një Kuadri Kombëtar të Zhvillimit të Politikave, e një kuadri të qartë ligjor dhe rregullator, si dhe një fragmentarizim i skajshëm i autoritete vendore që pat sjellë mungese të kapaciteteve të tyre.

¹ Ligji për Pronat e Paluajtshme Shtetërore dhe për transferimin e pronave të paluajtshme shtetërore tek qeverisja vendore (2001), Ligji për ndarjen territoriale dhe administrative të NJQV-ve (2000), ligji specifik “Për organizimin dhe funksionimin e Bashkisë Tiranë” janë përgatitur dhe diskutuar e miratuar nga Parlamenti në të njëjtën kohë me Ligjin për Pushtetin Vendor.

Mungesa e konsensusit mes të zgjedhurve vendorë, sjellja e tyre sipas përkatësisë partiake dhe mosarritja e konsensusit mes shoqatave të qeverisjes vendore, kanë dobësuar pozitën e qeverisjes vendore përballë pushtetit qendror dhe ka sjellë vonesa në disa reforma të rëndësishme. Pjesëmarrja e shoqatave të qeverisjes vendore në procesin e konsultimeve me qeverinë qendrore ka qenë e parregullt dhe jo sistematike.

Në nivelin e funksioneve dhe kompetencave të përbashkëta ka akoma paqartësi që burojnë kryesisht nga mangësitë dhe paqartësia e vetë kuadrit ligjor që rregullon strukturën, rolet dhe kompetencat e të autoriteteve qendrore e vendore në nivel rajonal dhe lokal. Kjo ka krijuar shumë pasiguri e paqartësi mbi rolin e qeverisjes vendore dhe institucioneve të dekoncentruara në lidhje me funksionet e përbashkëta.

Autonomia financiare e qeverisjes vendore mbetet ende një sfidë. Autoritetet vendore nuk kanë burime financiare të përshtatshme sipas kompetencave të veta dhe të përbashkëta. NJQV janë akoma shumë të varura nga ndihma financiare e shtetit, veçanërisht njësitë e vogla të qeverisjes vendore, ku nga të dhënat e vitit 2012, mbi buxhetet lokale 60% të NJQV-ve financoheshin në masën mbi 80% nga buxheti i shtetit. Ka një nivel të lartë paparashikueshmërie të transfertave qeveritare ndër vite . Ka mungesë të kapacitetit për mbledhjen e burimeve të të ardhurave veta, veçanërisht të taksës mbi pasurinë dhe taksat e tarifave të tjera vendore. Ulja e nivelit të taksës së biznesit të vogël në vitet 2006 dhe më vonë ulja e nivelit të taksës së automjeteve kanë ndikuar negativisht në të ardhurat e pushtetit vendor në vitet e fundit. Shqipëria është mes shumë pak vendeve në Evropën Juglindore për sa i përket treguesve të decentralizimit fiskal dhe që nuk ka një sistem kombëtar të ndarjes së tatimit të të ardhurave personale me qeverisjen vendore

Strukturat e zgjedhura të qeverisjes vendore kanë qenë të pa afta të qeverisin me efikasitet, transparencë dhe përfshirje të qytetarëve në vendimmarrje. Përgjithësisht qeverisja vendore ka qenë një qeverisje e mbyllur dhe ka dështuar në organizimin dhe përfshirjen e faktorit komunitar. Llogaridhënia e munguar e organeve vendore mbi shpenzimet e buxheteve lokale ka sjellë uljen e besimit të qytetarëve dhe bizneseve e për pasojë rënien e të ardhurave nga taksat dhe tarifave vendore.

Vazhdimi i funksionimit të qeverisjes vendore me një numër të lartë të NJQV (fragmentimit) deri në vitin 2014, ka rritur koston e përgjithshme administrative të kësaj qeverisjeje dhe menaxhimit të pushtetit vendor, si dhe e kanë bërë të vështirë ofrimin e shërbimeve me efikasitet dhe cilësi të lartë. Për më tepër, bilanci i kostove dhe përfitimeve është zhvendosur që nga riorganizimi i madh i fundit i njësive vendore në vitin 1992, për shkak të migrimit masiv të brendshëm, përparimit teknologjik dhe rritjes në pritshmëritë e qytetarëve për shërbime publike. Ashtu si në shumë vende të tjera evropiane Shqipëria ndërmori dhe zbatoi një reformë të konsolidimit administrativo-territoriale duke miratuar ligjin 115/2014 “Për ndarjen administrativo-territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë” duke zgjidhur përfundimisht çështjet e fragmentarizimit të njësive vendore. Kjo reformë është në harmoni dhe komplementaritet me reformën e decentralizimit.

1.2 Funksionet dhe përgjegjësitë e NJQV-ve

Ligji për Organizimin dhe Funksionimin e Qeverisjes Vendore përcakton tre lloje kompetencash (funksionesh) për NJQV: funksionet e veta, të përbashkëta dhe të deleguara. Nga analiza funksionale e kryerjes së funksioneve në kuadrin e hartimit të reformës territoriale, në fund të vitit 2013 rezultoi se vetëm 15% e njësive të qeverisjes vendore nga totali prej 373 NJQV, i realizojnë funksionet e caktuara nga ligji organik i qeverisjes vendore.

Deri në vitin 2014 nuk ka pasur ndryshim në grupet e kategorive kryesore të funksioneve të veta, të cilat përfshijnë: (i) infrastrukturën dhe shërbimet publike²; (ii) zhvillimin ekonomik vendor³; (iii) funksionet sociale, kulturore dhe argëtuese⁴ si dhe, (iv) sigurinë civile. Zbatimi i funksioneve të veta ka përparuar, por është shoqëruar edhe me disa mangësi të tilla si mungesa e kapaciteteve të administratës vendore për të hartuar e zbatuar strategji dhe programe të mira të zhvillimit vendor, vështirësi në menaxhimin e shërbimeve të tilla si p.sh., ujësjellës-kanalizime dhe menaxhimin e mbetjeve, kryesisht për shkak të fragmentarizimit, mungesës së një qasjeje të qartë në lidhje me politikat decentralizuese të këtyre shërbimeve, gjendjes kritike të stokut të investimeve të trashëguara dhe mungesës së burimeve financiare për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës vendore.

Përparim është bërë në drejtim të zbatimit të *funksioneve të përbashkëta* në sistemin e arsimit, shërbimeve sociale dhe mbrojtjen e rendit e sigurisë publike. Edhe pse funksionet që lidhen me mjedisin dhe trashëgiminë kulturore nuk janë kryer me të njëjtin ritëm, zbatimi i funksioneve të përbashkëta në shërbimet e kujdesit shëndetësor parësor ka bërë disa hapa prapa që nga viti 2005. Zbatimi i funksioneve të përbashkëta është i lidhur me shumë paqartësi për sa i përket ndarjes së kompetencave dhe financave mes niveleve të ndryshme të qeverisjes. Madhësia, aftësia, vullneti i NJQV dhe transferimi i drejtë i fondeve nga qeveria qendrore në atë vendore për të kompensuar kostot shtesë, janë faktorët më të rëndësishëm që ndikojnë në nivelin dhe cilësinë e shërbimeve të ofruara nga njësitë e qeverisjes vendore. Mungesa e kostove dhe standardeve të shërbimeve ka ndikuar në programimin e duhur dhe zbatimin e shërbimeve nga pushtetit vendor, por ndërkohë edhe në financimin e duhur dhe monitorimin nga qeveria qendrore.

Bashkitë dhe komunat kryejnë edhe *funksione të deleguara*, të cilat, me ligj ose me një marrëveshje kontraktuale, janë deleguar nga qeveria qendrore tek qeveria vendore ose që mund të delegohen midis vetë njërive të qeverisjes vendore p.sh., në kuadrin e bashkëpunimit ndërvendor. Ligji organik nuk specifikon se cilat funksione mund t'i delegohen pushtetit vendor. Delegimi i funksioneve nga qeverisja qendrore është një instrument i përdorur kryesisht në disa funksione si administrimi i zyrave të gjendjes civile, zyrat e regjistrimit të biznesit (QKR) dhe në përgjithësi shpenzimet për to mbulohen nga buxheti i shtetit. Shumë pak janë rastet e delegimit të funksioneve apo kompetencave midis vetë njërive të qeverisjes vendore të të njëjtit nivel apo të niveleve të ndryshme, edhe në ato raste kur kjo ka ndodhur ato nuk kanë qenë të qëndrueshme në kohë.

1.3 Decentralizimi fiskal

Pavarësisht progresit të bërë në dekadën e fundit në lidhje me rritjen e autonomisë së qeverisjes lokale nëpërmjet transferimit të shumë instrumenteve ligjore dhe financiare nga pushteti qendror tek njësitë e qeverisjes vendore, reforma e decentralizimit fiskal pati një prapambetje të dukshme në vitet 2009-2013. Në aspektin e treguesve të decentralizimit fiskal Shqipëria është shumë poshtë në krahasim me vendet e tjera të Evropës Jug-Lindore.

² Përfshirë këtu rrugët, furnizimin me ujë, sistemet e ujërave të zeza, menaxhimin e mbeturinave, transportin publik, ndriçimin publik, parqet dhe hapësirat publike;

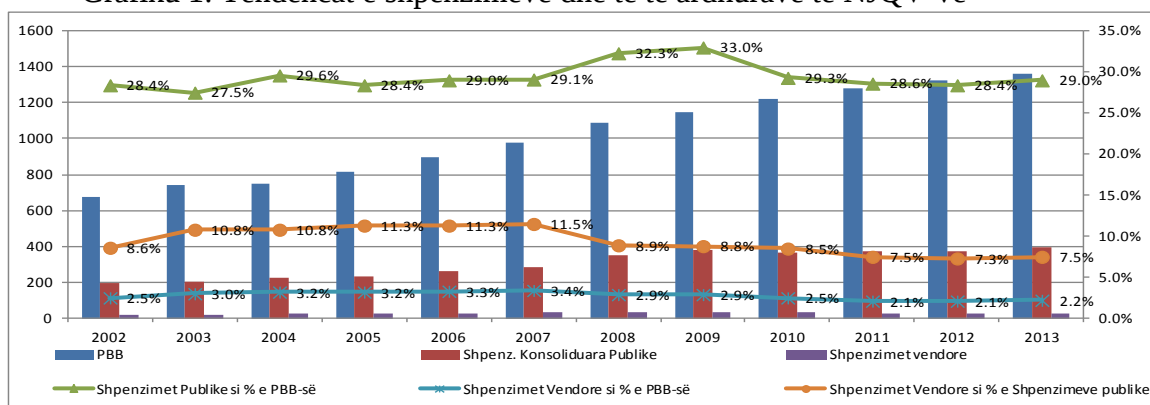
³ Të tilla si përgatitja e programeve, rregullimin dhe funksionimin e tregjeve publike dhe të rrjeteve të tregtisë, zhvillimin e biznesit të vogël, shërbimet veterinarë dhe mbrojtjen dhe zhvillimin e pyjeve, kullotave etj.

⁴ Të tilla si ruajtja dhe promovimi i pasurive kulturore dhe historike vendore, administrimi i institucioneve përkatëse, organizimi i aktiviteteve argëtuese dhe shërbimeve sociale, përfshirë këtu jetimoret, qendrat ditore, shtëpitë për të moshuarit, etj.

Ajo është e fundit në rajon për sa i përket të ardhurave të qeverisjes vendore (2.2% PBB ose 0.8% e të ardhurave nga taksat dhe tarifat vendore) dhe të ardhurave për frymë të NJQV (670 Euro); taksa lokale e pasurisë në kuadër të të ardhurave të qeverisjes vendore në Shqipëri përbën 0.18% të PBB duke lënë pas vetëm Kroacinë me 0.13% të PBB; e fundit edhe për sa i përket investimeve të qeverisë vendore (0.9% PBB). *Shpenzimet dhe të ardhurat e NJQV*

Që nga viti 2000 të ardhurat dhe shpenzimet e pushtetit vendor janë rritur në terma nominalë çdo vit, pasi ato pothuajse janë trefishuar që nga viti 2002 (që është marrë si viti bazë). Të ardhurat e pushtetit vendor në raport me PBB dhe me shpenzimet publike ka treguar tendenca rritëse modeste, duke u rritur shumë ndjeshëm mes 2002 dhe 2007, me variacione në 2007-2009, duke rënë më pas në vitet 2010 - 2013, nën nivelin e pjesës të vitit 2002, e cila konsiderohet si vit bazë për decentralizimin fiskal. Në vitin dhe 2015 është kthyer tendenca rritëse e buxhetit vendor, respektivisht me 2.4% të PBB në 2014 dhe 2.7% të PBB-së në 2015, si pasojë e rritjes së transfertave qeveritare nga buxheti i shtetit politikës së re të decentralizimit fiskal.

Grafiku 1: Tendencat e shpenzimeve dhe të të ardhurave të NJQV-ve

Burimi: MF, llogaritjet e veta

Të ardhurat e veta

Struktura e të ardhurave të veta të qeverisë vendore ka ndryshuar rrënjësisht gjatë dekadës së fundit. Deri në vitin 2005 taksa e biznesit të vogël (TBV) ishte i vetmi burim më i rëndësishëm i të ardhurave të veta të qeverisjes vendore, por statusi i TBV ka qenë një nga çështjet kryesore më të debatueshme mes qeverisë qendrore dhe vendore. Ndryshimet ligjore për sa i përket bazës dhe normës së tatimit, kufijtë e TVSH për bizneset e vogla dhe detyrimin e bizneseve të vogla për të derdhur tatim-fitimin, kanë qenë mjaft të vështira. Këta faktorë dhe ndikimi i krizës ekonomike kanë kontribuar në rënien e normës së mbledhjes të TBV, duke arritur nivelin prej 21% në vitin 2010, por duke rënë më tej në vitin 2013 në 13.9%. Me ndryshimin në sistemin e taksave kombëtare, taksa vendore e biznesit të vogël u shndërrua në tatim të thjeshtuar për biznesin e vogël. Të ardhurat e mbledhura nga administrata tatimore qendrore nga kjo taksë shkojnë 100% në buxhetet lokale.

Që nga viti 2010, taksa e ndikimit në infrastrukturë ka pësuar rënie të madhe (si pasojë e rënies së aktivitetit të ndërtimit) ndërsa taksa e pasurisë është kthyer në burimin më të fuqishëm dhe të besueshëm i të ardhurave të pushtetit vendor.

Tarifat vendore janë një tjetër element i rëndësishëm i strukturës së të ardhurave vendore. Të ardhurat nga këto tarifa janë rritur jashtëzakonisht shpejt dhe pothuajse janë dyfishuar që prej vitit 2005, duke përbërë më shumë se 45% të të gjithë të ardhurave të veta në vitin 2013. Qeveritë vendore po përdorin ndërmarrjet e ujësjellësit të transferuara në pronësi të tyre si agjentë të mbledhjes së tatimeve dhe taksave vendore, sidomos për mbledhjen e tyre nga familjet. Ky është një zhvillim pozitiv në drejtim të mbledhjes së taksave dhe rritjen e potencialit për të përmirësuar mbledhjen e taksës së pronës dhe taksave të tjera vendore. Edhe mbledhja e penaliteteve finaciare (gjobave etj.) është një burim tjetër financiar i NJQV. Megjithatë, pushteti lokal po përballlet me vështirësi në mbledhjen e tyre nga subjektet për shkak të mungesës së mekanizmave efikase për mbledhjen e tyre.

Të ardhurat nga taksat e përbashkëta

Burimet kryesore të NJQV janë: (i) transfertat ndërqeveritare nga qeveria qendrore; dhe (ii) të ardhurat nga burimet e veta. Kjo është e pazakontë po ta krahasojmë me shumicën e vendeve evropiane që përdorin gjerësisht një burim të tretë: ndarjen e taksave të përbashkëta. NJQV-të marrin një pjesë të taksës së regjistrimit të mjeteve motorike, por ulja e taksës kombëtare të automjeteve të përdorura që hyri në fuqi në fillim të vitit 2013 ndikoi tek të ardhurat e qeverive vendore, pasi këto të fundit merrnin 18% të kësaj takse. Edhe pse ka dispozita ligjore për ndarjen e taksës mbi të ardhurat personale (TAP) sipas kuadrit ligjor ekzistues (ligji 8652), kjo nuk është materializuar asnjëherë në kuadër të ligjit të buxhetit apo ligjit për tatimin mbi të ardhurat personale. Shqipëria, së bashku me Kosovën dhe Bullgarinë, janë të vetmet vende në rajonin e Evropës Juglindore që nuk përdorin ndarjen e TAP⁵. Aplikimi i taksave të ndara do të përmirësojë dukshëm situatën e decentralizimit fiskal

Transfertat ndërqeveritare: të kushtëzuara dhe të pakushtëzuara

Gjatë 2000-2002, pushteti vendor realizonte pothuajse 45% të të ardhurave të tyre nga grantet e kushtëzuara, por kjo përqindje ndryshoi rrënjësisht në vitin 2002, kur shumica e granteve të kushtëzuara u zvogëlua, ndërsa madhësia dhe pjesa e transfertës së pakushtëzuar u rrit ndjeshëm. Ky ka qenë një moment i rëndësishëm në historinë e decentralizimit. Transferimi në vitin 2003 i TBV tek NJQV dhe rritja e peshës së granteve të pakushtëzuara në totalin e të ardhurave janë reformat që synonin të ulin varësinë e qeverive vendore nga qeveria qendrore duke zgjeruar kështu kompetencat e veta tatimore të qeverive vendore. Në vitin 2002 të ardhurat e veta përfaqësonin vetëm 26% të buxhetit të NJQV, ndërsa në vitin 2012 (një dekadë më pas) ata pothuajse u dyfishuan (duke përfaqësuar 49.5% të buxhetit të NJQV), ndërsa transfertat e pakushtëzuara arritën në nivelin 42% të të ardhurave vendore. Një ndryshim i tillë strukturor të jep përshtypjen se NJQV u është dhënë më shumë pavarësi, duke qenë se pjesa e të ardhurave të veta është dukshëm më e lartë krahasuar me vitin 2002. Por, kur krahasojmë nivelin e të ardhurave të veta si përqindje e buxhetit të shtetit dhe të PBB, situata është pothuajse e njëjtë. Reformat e ndërmarra kanë ndihmuar NJQV të përdorin kompetencat e të ardhurave të veta, por burimet që jepeshin për zbatimin e funksioneve të transferuara ka qenë të pakta. Gjatë kësaj periudhe kanë ndodhur disa ndryshime me formulën e shpërndarjes së grantit të pakushtëzuar, me qëllim rritjen e transparencës dhe barazisë. Një nga problemet me të cilat përballen kohët e fundit është efekti i të dhënave të popullsisë që vijnë nga regjistrimi i vitit 2011, i cili ndryshon nga të dhënat e gjendjes civile. Përputhja e të dhënave të regjistrimit të popullsisë me ato të regjistrimit civil duhet të bëhet për të shmangur ndonjë ndikim të kundërt tek njësitë e qeverisjes vendore.

⁵ TAP – Tatim mbi të ardhurat personale

Transfertat e kushtëzuara/Grantet konkurruese/fondi për zhvillimin e rajoneve

Grantet konkurruese u prezantuan në vitin 2006 si një mekanizëm për të rritur performancën dhe objektivitetin në financimin e investimeve të qeverisjes vendore, ndërsa në vitin 2010 u krijua Fondi i Zhvillimit të Rajoneve me detyrë menaxhimin e granteve të kushtëzuara. Fillimisht grantet konkurruese u përdorën për financimin e projekteve të infrastrukturës vendore të tilla si rrugë e ujësjellës-kanalizime, por në vitin 2010 në to u përfshinë edhe projekte që kanë të bëjnë funksione si arsimi, shëndetësia, kultura etj. Grantet konkurruese kanë qenë një burim debatesh dhe diskutimesh të mëdha gjatë viteve të fundit⁶, mes tyre edhe çështja e favorizimit politik në procesin e dhënies së granteve. Mekanizmi financiar i transfertave të kushtëzuara përfshirë Fondin e Zhvillimit të Rajoneve duhet të rishikohet me qëllim aplikimin e modeleve të reja në kuadrin e politikave të zhvillimit rajonal dhe lokal dhe që duhet të bazohen edhe në disa kriteret e performancës dhe në të drejtën për të marrë fonde përmes këtij mekanizmi të grantit. Është e nevojshme të shqyrtohen edhe mënyrat e mundshme të përdorimit të fondeve, duke përfshirë këtu kërkesën për bashkëfinancimin e programeve apo projekteve të financuara nga IPA.

Taksa vendore mbi pasurinë e paluajtshme

Taksa e pasurisë ka kontribuar në të ardhurat e qeverisjes vendore mesatarisht në nivelin e 0.18% PBB. Zbatimi i taksës së pronës si një burim kryesor i të ardhurave të qeverisjes vendore ofron alternativën më të mirë të mundshme për përmirësimin e të ardhurave të veta të NJQV, por ecuria në regjistrimin e pronës mbetet sfida më e madhe⁷. Mbledhja siç duhet e taksës së pronës po përballlet me dy çështje të rëndësishme: (i) përfundimin e regjistrimit të parë nga ZRPP-ja dhe (ii) dhënia e informacioneve për regjistrimin e pasurive nga ZRPP për qeveritë vendore. Aktualisht nuk ka NJQV që të kenë akses për të hyrë në bazën e të dhënave të ZRPP për regjistrimet e pronës. Në proces për rishikimin e modelit të taksës së pronës ka filluar në vitin 2014 me ndihmën e FMN-së dhe partnerëve të tjerë dhe kjo taksë synohet të kthehet në burimin më të rëndësishëm të të ardhurave nga taksat vendore për pushtetin vendor (për më gjerë shiko pjesën e decentralizimit fiskal).

Huamarrja vendore

Procesi i vërtetë i huamarrjes nga NJQV ka filluar në vitin 2009 më miratimin e ligjit nr. 9896 datë 4.2.2008 “Për huamarrjen e qeverisjes vendore”, por që atëherë të dhënat për kreditë e marra nga njësitë e qeverisjes vendore tregojnë se ato janë shumë të pakta dhe vlerësohen në 0.02% të stokut të borxhit kombëtar në vitin 2010 dhe në 0.04% në vitin 2013. Ka disa kufizime për qeverisjen vendore të vendosura me udhëzime të Ministrisë së Financave në kuadrin e huamarrjes vendore, për shkak të niveleve shumkë të larta të borxhit publik në vend. Modele të huamarrjes vendore nëpërmjet formave të tjera si PPP apo instrumenteve të tilla si Fondet e Kreditimit Bashkiak mund të jenë disa nga zgjidhjet për investimet kapitale në nivel vendor.

⁶ Programi për Zhvillim i Kombeve të Bashkuara (UNDP) ka bërë një analizë të granteve konkurruese ose Fondit të Zhvillimit të Rajoneve (FZHR) dhe tregoi se duhen ndërmarrë ndryshime të mëdha në lidhje me bazën e përzgjedhjes së qeverive vendore për marrjen e granteve. Rekomandimet e kësaj analize nuk u morën parasysh nga qeveria qendrore.

⁷ Regjistrimi i parë i pasurive të paluajtshme është larg përfundimit. Numri aktual i pronave të regjistruara në kuadër të projektit LAMP është vlerësuar në 120.000. Pritet që Regjistrimi i parë në zonat urbane do të përfundojë deri në qershor 2014 dhe në zonat rurale deri në vitin 2015.

1.4 Pronat vendore

Procesi i transferimit të pronës së paluajtshme tek njësitë vendore është ende në vazhdim⁸. Aktualisht, procesi i inventarit të pronave publike është përfunduar në 373 njësi vendore. Listat paraprake të inventarëve për transferimin e pronës janë miratuar për 265 njësi vendore, ndërsa transferimi përfundimtar është kryer vetëm për 166 njësi vendore. Të gjitha ndërmarrjet e ujësjes janë transferuar tashmë tek njësitë vendore në formën e aksioneve të shoqërive aksionere (SH.A.). Procesi i transferimit të pronësisë së pyjeve dhe kullotave është përfunduar për 317 njësi vendore.

Regjistrimi i tokës është duke ecur me ritme tepër të ngadalta për shkak të shumë vështirësive me të cilat ballafaqohen njësitë e qeverisjes vendore si pagimi i tarifës së regjistrimit, problemet me hartat etj. Vetëm një pjesë fare e vogël e NJQV-ve kanë një sistem të kompjuterizuar për inventarizimin e pasurive dhe të sistemit të informacionit GIS. Kjo bën të mundur që të kryhet një analizë më e mirë e informacionit dhe përdorimi i të dhënave për menaxhimin e pasurive të kryhet në përputhje me situatën specifike. NJQV kanë të drejtë të shesin tokën për zhvillimin e strehimit social⁹. Ato kanë përgjegjësi për planifikimin urban, menaxhimin e tokës dhe strehimin duke angazhuar fondet e tyre, buxhetin e shtetit, fondet e donatorëve apo të partneriteteve private-publike për programet e strehimit social, strehimit me kosto të ulët apo për infrastrukturën e tokës. Pas heqjes së kufizimeve të huamarrjes, përdorimi i PPP shihet si një mundësi e NJQV për financimet private me qëllim përmirësimin e cilësisë dhe efikasitetit të infrastrukturës publike dhe aseteve vendore.

1.5 Struktura e qeverisë vendore

Qeverisja vendore në Shqipëri është e organizuar në dy nivele¹⁰:

Bashkitë janë njësi bazë e qeverisjes vendore, që përfaqësojnë nivelin e parë të qeverisjes¹¹. Ndërsa qarqet janë njësi të nivelit të dytë. Para hyrjes në fuqi të ligjit për ndarjen e re administrativo-territoriale, Shqipëria ndahej në 308 komuna dhe 65 bashki në nivelin e parë dhe 12 qarqe në nivelin e dytë.

Ndarja e re administrativo-territoriale është me 12 qarqe dhe 61 bashki. Bashkitë janë të organizuara me njësi administrative përbërëse (ish-komunat) si nënndarje administrative të tyre. Tirana ka 24 njësi administrative përbërëse (11 njësitë bashkiake dhe 13 ish-komuna). Bashkitë nga pikëpamja urbanistike vazhdojnë të jenë të organizuara në qytete dhe fshatra.

12 Qarqet nuk ndryshuan me ndarjen e re administrativo-territoriale por struktura përbërëse e tyre bashkitë dhe komunat ndryshuan thelbësisht. Me ndarjen e re, qarqet kanë në përbërjen e tyre mesatarisht 5 bashki nga 31 njësi vendore që kishin më parë me ndarjen e vjetër. Në këtë kontekst, Qarku me rolin e tij bashkërendues në harmonizimin e politikave kombëtare me ato vendore dhe rajonale bëhet më i lehtë dhe më eficient.

⁸ Transferimi i pronave është bërë në bazë të ligjit nr. 8744, datë 22 shkurt 2001 "Për transferimin e pronave të paluajtshme të shtetit tek njësitë e qeverisjes vendore", të ndryshuar.

⁹ Në këtë rast procesi udhëhiqet nga Ligji nr. 9232 e datës 13 maj 2004 "Për programet për strehimin social në zonat urbane", i ndryshuar.

¹⁰ Sipas Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, Ligji nr. 8652, datë 31 korrik 2000 "Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore", i përmirësuar, dhe ligji nr. 8653, datë 31 korrik 2000 "Për ndarjen administrativo-territoriale të njësisë të qeverisjes vendore", të ndryshuar.

¹¹ Ata kanë përgjegjësi të ngjashme publike dhe kanë po të njëjtin autoritet dhe kompetenca, me dallimin e vetëm që komunat qeverisin në zonat rurale, ndërsa bashkitë në zonat urbane. Nën-ndarjet e një komune quhen fshatra dhe, në disa raste të veçanta, qyteza.

Megjithatë ndikimi i zhvillimit social-ekonomik në nivel rajonal, dhe roli i qarkut kanë qenë të dobëta për shkak të mungesës së një modeli të qartë për funksionimin e qarkut, mungesës së burimeve financiare, aseteve dhe kapacitetit të ulët institucional. Politikat në drejtim të zhvillimit rajonal dhe rajonalizimit do mund ti japin qarkut një rol të ri në të ardhmen dhe këto politika do të harmonizohen me rekomandimet e Këshillit të Evropës dhe Bashkimit Evropian përsa i përket strukturës së Qarkut si njësi e qeverisjes vendore.

Organet e dekoncentruara në nivel vendor (rajonale/lokal) përfaqësohen nga dy institucione: prefekti dhe drejtoritë/zyrat rajonale/lokale të ministrive të linjës.

Roli i prefektit është të sigurojë mbikëqyrje të ligjshmërisë mbi veprimtarinë e qeverisjes vendore në emër të qeverisë qendrore. Roli i prefektit¹² është rritur gjatë viteve dhe po konsolidohet më tej. Megjithatë, roli i tij si ndërmjetës për të siguruar bashkëpunimin ndërinstitutional nuk është i përcaktuar qartë në ligjin për Prefektin¹³. Prefekti duket i pafuqishëm edhe kur ka mosmarrëveshje dhe përgjegjësi të ndërthurura mes institucioneve të dekoncentruara të pushtetit qendror dhe njësive të qeverisjes vendore. Ai nuk ka legjitimitetin për të adresuar çështjet e koordinimit në aspektin ligjor dhe institucional vetëm nëse institucionet e bazuar në nivel vendor funksionojnë në bazë të marrëveshjeve të përbashkëta. Është e nevojshme të ndërmerren përmirësime ligjore për të përcaktuar një rol të qartë të prefektit, në dritën e dispozitave të Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Vendore.

Zyrat rajonale/vendore të dekoncentruara, ose të ashtuquajturat “drejtoritë me varësi vertikale” janë krijuar nga disa ministri të linjës, të tilla si: arsimi, shëndetësia, punës dhe çështjet sociale, bujqësisë, mjedisi etj., në çdo qark, dhe/ose qendra të ish-rretheve me funksionin për të menaxhuar zbatimin e politikave sektoriale në nivel vendor. Këto struktura veprojnë në nivel vendor, por janë plotësisht të varura nga ministrinë e linjës përkatëse. Bashkëpunimi ndërmjet organeve të dekoncentruara dhe NJQV është rritur gjatë viteve të fundit, por shpesh ka mbivendosje të kompetencave apo pasiguri në fusha të ndryshme, në veçanti në lidhje me zbatimin e funksioneve të përbashkëta. Sektorë të tilla janë arsimi, mjedisi, shërbimet sociale, etj. Ndarja e re territoriale do të sjellë rishikimin e shpërndarjes së organeve të dekoncentruara në nivel vendor dhe alokimin më të mirë të funksioneve midis këtyre organeve dhe njësive të qeverisjes vendore përfshirë bashkërendimin ndërinstitutional.

Shoqatat e qeverisjes vendore kanë vazhduar, ndër të tjera, të përfaqësojnë interesat e tyre përballë pushtetit qendror në lidhje me reformat e ndryshme, përfshirë këtu procesin e decentralizimit. Marrëdhëniet midis qeverisjes qendrore dhe asaj vendore (shoqatave të tyre) ka qenë i ndikuar përgjithësisht nga klima politike në vend dhe ka reflektuar këtë lloj klime edhe në dialogun e domosdoshëm për çështje që prekin interesat e qeverisjes vendore. Ky dialog ka qenë kryesisht mbi baza ad-hoc, jo konstruktiv, i përqasur në vijat partiake dhe i pastrukturuar formalisht. Nga ana tjetër efektiviteti i shoqatave të qeverisjes vendore për të realizuar një ndikim koherent dhe pozitiv për ndryshimin e kushteve të qeverive vendore është ende minimal dhe larg praktikave të mira të vendeve të BE-së. Pavarësisht nga konfliktet politike, në disa raste kryetarët dhe këshilltarët vendorë kanë shprehur gatishmërinë e tyre për të bashkëpunuar përtej linjave partiake në mënyrë që të forcojnë autoritetet vendore dhe për të ngritur struktura

¹² Marrëdhëniet e prefektit me pushtetin vendor rregullohen me ligjin nr 8927, datë 25.7.2002 "Për Prefektin.

¹³ Neni 12, pika "ç" e ligjit kufizon rolin e prefektit vetëm për raportimin e institucioneve të qeverisjes qendrore, kur një raportim i tillë kërkohet prej tyre.

për mbrojtjen e interesave të tyre të përbashkëta. Këshilli i Evropës me financim të qeverisë zvicerane po ndihmon shoqatat e qeverisjes vendore të rrisin efikasitetin e tyre dhe forcën dialoguese në raport me qeverisjen qendrore. Edhe partnerë të tjerë, donatorë përfshirë programin e qeverisjes vendore të financuar nga USAID (PLGP) po punon në këtë drejtim për forcimin e dialogut midis qeverisë qendrore dhe vendore. Programi i qeverisë shqiptare 2013-2017 parashikon ngritjen e mekanizmave formalë të dialogut me qeverisjen vendore përfshirë krijimin e Këshillit Konsultativ Qeveri-Qeverisje Vendore. Në zbatim të rekomandimeve të Këshillit të Evropës, në ndryshimet e ligjit organik të qeverisjes vendore (miratuar në 2 prill 2015) është futur për herë të parë “e drejta e konsultimit të qeverisjes vendore” sipas parimit të Kartës Evropiane të Qeverisjes Vendore.

1.6 Marrëdhëniet ndërqeveritare

Decentralizimi do të jetë i suksesshëm vetëm nëse autoritetet vendore do të mund të promovojnë me sukses interesat e tyre, duke u angazhuar në dialog politik me qeverinë qendrore dhe të bashkëpunojnë mes tyre. Përfshirja e fuqishme e të gjitha NJQV si forca lëvizëse në këtë proces do të ketë rëndësi të madhe për suksesin e tij. Bashkëpunimi dhe koordinimi midis qeverisë qendrore dhe asaj vendore ndër vite ka qenë problematik dhe i orientuar nga ndasitë politike. Përmirësimi i këryre marrëdhënieve duhet të jetë pjesë e dialogut konstruktiv dhe bashkëpunimit institucional midis institucioneve dhe agjencive qendrore dhe njësisive të qeverisjes vendore. Marrëdhëniet ndërqeveritare do të përmirësohen nëpërmjet ngritjes së mekanizmave institucionale të dialogut si dhe miratimit të legjislacionit përkatës në fushën e financave vendore.

Komunikimi mes pushtetit qendror dhe qeverisjes vendore bëhet në dy forma: (i) përmes shoqatave të pushtetit vendor dhe (ii) përmes konsultimit të drejtpërdrejtë të ministrive të linjës me NJQV të ndryshme gjatë procesit të hartimit të strategjive dhe politikave. Edhe pse nuk ka rregullore të qarta për zyrtarizimin e pjesëmarrjes së shoqatave të qeverisjes vendore në procesin e konsultimeve me qeverinë qendrore, administrata qendrore pranon se në procesin shumë të rëndësishëm të hartimit të legjislacionit dhe për dokumente të rëndësishme të reformave, konsultimi me përfaqësuesit e pushtetit vendor ose është i kufizuar. Pranohet gjerësisht se mungojnë rregullat formale për mbrojtjen e interesave të NJQV. Duhet të bëhen ndryshimet ligjore me qëllim formalizimin me ligj të procesit të konsultimit të autoriteteve qendrore me ato vendore për të siguruar që konsultimi të zhvillohet në kohën e duhur dhe në mënyrë të përshtatshme për çështje që kanë të bëjnë drejtpërdrejt me veprimtarinë e NJQV, që është edhe një nga rekomandimet e Kongresit Të Autoriteteve Rajonale dhe Lokale të Këshillit të Evropës për Shqipërinë (shiko pikën 2.5).

Bashkëpunimi ndër-vendor, si një mjet për të krijuar partneritet me autoriteteve vendore, me qëllim të respektimit të autonomisë vendore dhe të rritjes së fitimit nga burimet e kufizuara, është veçse në fazën më të hershme të zhvillimit. Edhe pse kuadri ligjor nxit bashkëpunimin ndërvendor, pjesa më e madhe e NJQV mendojnë se legjislacioni në fuqi është i pamjaftueshëm për mbështetjen e nismave për bashkëpunimin ndërvendor. Aktualisht, administrimi i mbetjeve të ngurta dhe zhvillimi ekonomik janë dy fushat funksionale që bashkojnë natyrshëm një sërë njësisish të qeverisjes vendore për të marrë pjesë në bashkëpunimin ndërvendor. Ka disa të tilla për menaxhimin e ujësjellësit, administrimin e territorit dhe lejet e ndërtimit, ndërkohë që nuk ka pothuajse asnjë përvojë të këtij bashkëpunimi për shërbimet sociale, që tregon se ky bashkëpunim ndërvendor nuk po përdoret në mënyrë sistematike dhe strategjike.

Megjithatë, njësitë e qeverisjes vendore po shfaqin kohët e fundit një qëndrim më pozitiv ndaj bashkëpunimit ndërvendor dhe po pranojnë se nga ky bashkëpunim ka përfitime të rëndësishme. Për më tepër, duket se ka një konsensus të përgjithshëm për shërbimet që do të përmirësojnë nëpërmjet këtij bashkëpunimi (si zhvillimi ekonomik, mbrojtja e mjedisit, promovimi i turizmit, planifikimi i përdorimit të tokës dhe trashëgimia kulturore).

1.7 Kapacitetet institucionale

Në kuadër të reformës së decentralizimit, përgjegjësitë e njësive të qeverisjes vendore janë duke u bërë gjithnjë e më të rëndësishme dhe të shumëllojshme. Me gjithë përparimin e bërë gjatë dekadës së fundit, sigurimi me efikasitet dhe përgjegjshmëri i shërbimeve cilësore publike në nivel vendor po përballet ende me sfida të konsiderueshme në aspektin e kapaciteteve të burimeve institucionale dhe njerëzore.

Statusi civil i zyrtarëve publikë vendorë mbetet ende i dobët, ndryshe nga statusi i zyrtarëve publikë në nivel qendror. Ndryshimet e pushtetit politik pas çdo procesi zgjedhor vendor ka, si pasojë, ndërrimin në nivel të konsiderueshëm të stafit duke e bërë kështu të vështirë ngritjen e kapaciteteve në planin afatgjatë. Ligji i ri për Nëpunësin Civil i miratuar nga Kuvendi në vitin 2013 e shtriu fushën e tij të zbatimit edhe tek administrata vendore në nivelin e komunave. Kapacitetet e burimeve njerëzore janë përmirësuar gjatë viteve të fundit, por mbeten ende problematike. Ka mungesë të statistikave të besueshme mbi personelin e punësuar nga njësitë e qeverisjes vendore. Kapacitetet e njësive të menaxhimit të burimeve njerëzore janë të dobëta. Roli udhëheqës dhe bashkërendues i Departamentit të Administratës Publike (DAP) në lidhje me administratën vendore ka qenë i dobët, për shkak të numrit të madh të NJQV-ve, të cilat e bëjnë të vështirë në praktikë veprimtarinë e stafit të kufizuar të DAP të hyjë në kontakt, të udhëzojë dhe monitorojë çdo NJQV. Sistemi i pagave i pushtetit vendor rregullohet nga kuadri ligjor specifik¹⁴ dhe kjo është e bazuar në një klasifikim në kategori me katër grupe në bazë të numrit të banorëve.

Trajnimi dhe ngritja e kapaciteteve

Disa vlerësime konfirmojnë një mungesë serioze të kapaciteteve institucionale në njësitë e qeverisjes vendore. Stafi më i kualifikuar është i përqëndruar kryesisht në nivel qendror, ndërsa zonat e largëta janë shumë të dobëta. Kapaciteti i kufizuar për të hartuar dhe zbatuar strategji të integruara të zhvillimit vendor, për hartimin e programit buxhetor afatmesëm vendor, aftësia për të trajtuar kompleksitetin rregullator dhe qëndrueshmërinë e strukturave të trajnimit kanë qenë disa nga sfidat kryesore për funksionimin e administratës së qeverisjes vendore. Kapacitetet e duhura për fusha të ndryshme si menaxhimi i financave publike, statistikave, qeverisja e territorit, prona, mjedisi, etj., janë të pamjaftueshme ose mungojnë krejtësisht në njësitë e vogla vendore. Në vitin 2006 ITAP (sot ASPA) ngriti një njësi për koordinimin e trajnimit për zyrtarët e qeverisë vendore. ASPA ka realizuar trajnime për njësitë e qeverisjes vendore në aspekte të ndryshme të menaxhimit të burimeve njerëzore dhe për zbatimin e funksioneve, kryesisht përmes projekteve të financuara nga donatorë. Ndërkohë trajnime të shumta realizohen nga donatorët dhe projekte të financuara prej tyre por mungon një qasje strategjike në drejtim të vlerësimit të nevojave trajnimit, cilësisë së trajnimeve, kurrikulave dhe aksesit në trajnime cilësore.

¹⁴ Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 1619 "Për klasifikimin e funksioneve, grupimin e njësive të qeverisjes vendore për efekt të pagave, dhe vendosjen e kufijve të pagave të punonjësve të organeve të qeverisjes vendore" dhe të ligjit "Për buxhetin vjetor të vitit 2011". Vendimi i Këshillit të Ministrave përcakton pagën minimale dhe maksimale për kryetarin dhe nënkryetarin e komunës, i cili ndryshon për grupe të ndryshme të njësive të qeverisjes vendore.

1.8 Asistenca teknike për qeverisjen vendore

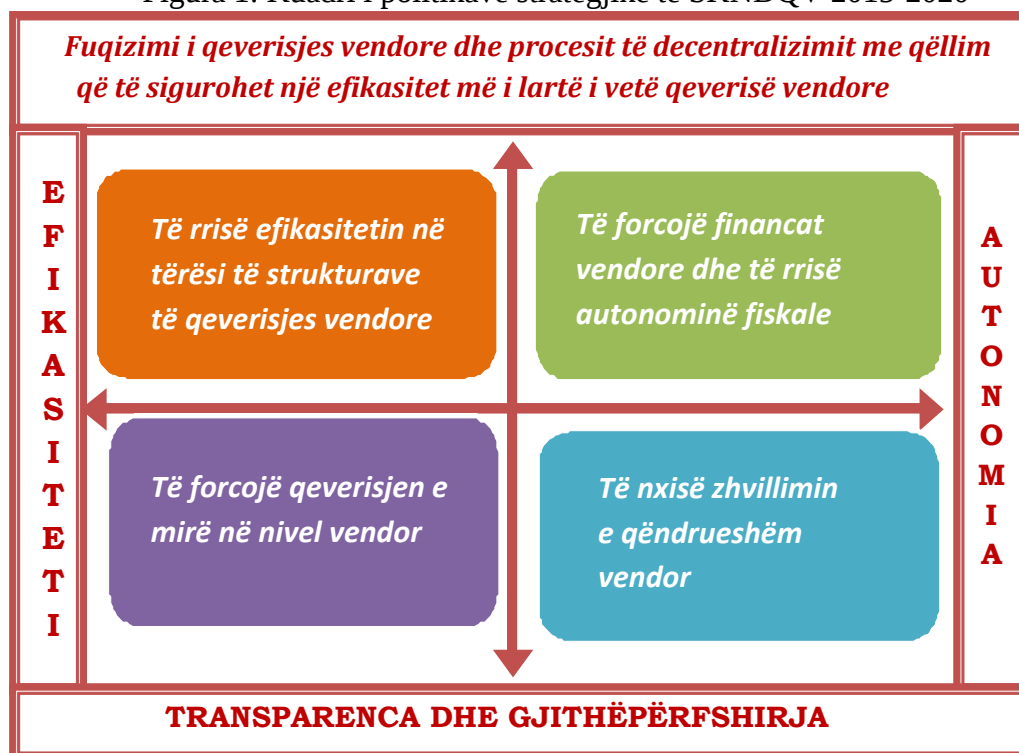
Decentralizimi është konsideruar një komponent i rëndësishëm e asistencës teknike që donatorët shumëpalësh dhe dy palësh kanë atribuuar për Shqipërinë. Megjithatë asistenca teknike për decentralizimin dhe qeverisjes vendore ka qenë në nivele modeste krahasuar me komponentë të tjerë të ndihmës së huaj që ka përfituar Shqipëria ndër vite. Gjithashtu asistenca për decentralizimin ka qenë e pa koordinuar dhe me gjithë ngritjen e mekanizmave të koordinimit si Grupi i Punës së për koordinimin e ndihmës së huaj për Decentralizimin (SËG për Decentralizimin) ka akoma sfida që duhen adresuar në këtë drejtim.

Donatorë të rëndësishëm në fushën e qeverisjes vendore dhe decentralizimit, tashmë prej disa vitesh është Qeveria e Shteteve të Bashkuara dhe Qeveria e Zvicrës por edhe qeveria e Suedisë, Italisë, Gjermanisë, Holandës si dhe Këshillit të Evropës , OSBE-së dhe PNUD. Banka Botërore ka qenë aktive në fushën e decentralizimit por pas vitit 2005 nuk ka pasur angazhime konkrete në këtë fushë ashtu si dhe Bashkimi Evropian. Të dy këto organizata ndërkombëtare pritet të angazhohen me projekte të mëdha për decentralizimin dhe qeverisjen vendore.

Vizioni, përparësitë dhe qëllimet strategjike

"Fuqizimi i qeverisjes vendore dhe i procesit të decentralizimit me qëllim që të sigurohet një efikasitet më i lartë i vetë qeverisë vendore" është vizioni i Qeverisë që ndjek parimet dhe standardet e përcaktuara në Kartën Evropiane të Vetëqeverisjes Vendore dhe parimet e Hapësirës Administrative Evropiane për qeverisjen vendore.

Figura 1: Kuadri i politikave strategjike të SKNDQV 2015-2020

Për të arritur këtë vizion gjatë periudhës 2015-2020 qeveria:

- (i) do të nisë dhe përfundojë reformën administrative-territoriale;*
- (ii) do të përmirësojë procesin e decentralizimit të financimit publik;*
- (iii) do të rrisë cilësinë dhe përmirësojë shërbimet publike të siguruara nga qeveria vendore, në bazë të standardeve evropiane;*
- (iv) do të rrisë transparencën dhe përgjegjshmërinë e qeverisë vendore ndaj komunitetit;*
- (v) do të rrisë pjesëmarrjen e qytetarëve dhe grupeve të interesit në procesin e vendimmarrjes së qeverisjes vendore.*

Shtyllat kryesore të reformës së ardhshme të decentralizimit dhe qeverisjes vendore, si edhe të përparësive të politikave do të jenë:

1. Të rrisë efikasitetin në tërësi të strukturave të qeverisjes vendore

- *Reforma administrativo-territoriale.* Prioriteti kryesor i qeverisë është rishikimi i ndarjes administrativo-territoriale, duke synuar konsolidimin territorial të njësive vendore të nivelit të parë dhe nivelit të dytë. Ajo do të konceptohet dhe zbatohet në përputhje me praktikën më të mira të reformave të tilla që janë zbatuar në vende të BE dhe do të bazohet në një proces gjithëpërfshirës.
- *Përmbyllja e procesit të decentralizimit të kompetencave në funksionet e përbashkëta dhe të deleguara.* Ndarja e përgjegjësisë dhe kompetencave në funksionet e përbashkëta dhe të deleguara ndërmjet qeverisë qendrore dhe vendore do të bazohet në parimin e subsidiaritetit. Përparësi do t'i jepet ushtrimit të kompetencave në nivelin e qeverisjes vendore dhe në rastet, kur qeverisja vendore nuk është në gjendje të arrijë plotësimin e standardeve kombëtare, qeveria qendrore do ta mbështesë atë financiarisht.
- Rishikimi i kompetencave në funksionet e përbashkëta do të harmonizohet dhe bashkërendohet me reformimin e nivelit të dytë të qeverisjes vendore dhe organeve të dekoncentruara në nivel rajonal si dhe me procesin e rajonalizimit. Reforma administrativo-territoriale do të kërkojë struktura të afta menaxheriale në bashkitë e reja. Prioritet do të jetë mbështetja për mirëfunksionimin e strukturave të zgjedhura (kryetarë bashkish dhe këshilltarë të bashkive) si dhe administratorëve lokalë si strukturë e re që do të krijohet.

2. Të forcojë financat vendore dhe të rrisë autonominë fiskale

- *Reforma e decentralizimit fiskal* do të vazhdojë edhe më tej dhe do të krijojë mundësi që qeveritë vendore të kenë më shumë burime financiare, në mënyrë që ato të kryejnë funksionet dhe kompetencat e tyre në mënyrë efikase dhe të qëndrueshme. Për të arritur këtë synim, do të ndërmerren nisma të rëndësishme ligjore, duke përfshirë hartimin e ligjit të ri integral për financat e qeverisjes vendore, të paketës së re të decentralizimit fiskal, i cili do të përfshijë zbatimin e konceptit të ndarjes së taksave kombëtare, si dhe përmirësimin e kriterëve të ndarjes së transfertës së përgjithshme nga buxheti i shtetit për qeveritë vendore. Do të rishikohet mekanizmi financiar i transfertave të kushtëzuara nga buxheti i shtetit, duke synuar financime të integruara sipas instrumentit të Politikës së Zhvillimit Rajonal, duke siguruar transparencë dhe efikasitet në shpërndarje, si dhe bashkërendim me objektivat kombëtare.
- *Të nxisë zhvillimin e qëndrueshëm vendor* Do të synohet ndërtimi i një modeli të ri të harmonizuar të zhvillimit social-ekonomik dhe territorial, duke synuar uljen e pabarazisë në zhvillim midis zonave dhe territoreve të ndryshme të vendit dhe mbështetjen e qeverisjes

vendore në nismat për zhvillim vendor. Ky prioritet do të zbatohet nëpërmjet mbështetjes së Planeve Strategjike të Zhvillimit, të hartuar nga çdo njësi e qeverisjes vendore në përputhje me politikat kombëtare dhe rajonale të zhvillimit. Politikat e decentralizimit fiskal do të garantojnë mbështetjen dhe financimin e duhur për zbatimin e strategjive rajonale dhe lokale të zhvillimit.

3. Të forcojë qeverisjen e mirë në nivel vendor

- *Përparësi do të ketë forcimi i transparencës dhe pjesëmarrjes së komuniteteve, biznesit dhe shoqërisë civile në vendimmarrjen publike në nivel vendor.* Do të rishikohet kuadri ligjor dhe do të ngrihet një sistem i veçantë për “monitorimin e performancës në nivel vendor” si mekanizëm për të garantuar llogaridhënien e administratës publike dhe efikasitetin e shërbimeve në nivel vendor.
- *Aktivizimi qytetar do të nxitet nëpërmjet fuqizimit të strukturave komunitare në qytet (ndërlidhësi komunitar) dhe në zonat rurale (kryetarët e fshatrave dhe kryesia e fshatrave).* Përfshirja e rinisë në këto struktura komunitare do jetë vendimtare për rritjen e aktivizimit qytetar. Prioritet do të jetë edhe rritja e përfaqësimit të grave dhe vajzave në strukturat qeverisëse vendore në nivel përfaqësues dhe ekzekutiv. Do të nxitet gjithashtu përfshirja e minoriteteve në vendimmarrjen publike në nivel vendor dhe forcimi i planeve të veprimit për respektimin e të drejtave të njeriut dhe minoriteteve.
- *Fuqizimi i administratës vendore.* Qëllimi kryesor në ecurinë e reformës së administratës publike në nivel vendor do të jetë konsolidimi i një administrate vendore të çburokratizuar, të paanshme politikisht, profesioniste dhe transparente. Ajo do të jetë e gatshme t’i përgjigjet pritshmërive të komuniteteve dhe biznesit për shërbime publike, e aftë që të përballojë sfidat e integritetit evropian të vendit dhe thithjen e fondeve të BE, duke respektuar gjithmonë standardet, të cilët janë njëkohësisht edhe prioritetet e reformës së administratës publike në nivel vendor.
- *Përmirësimi i marrëdhënieve ndërinstytucionale midis qeverisjes qendrore dhe asaj vendore.* Do të ndërtohen mekanizmat formalë dhe funksionalë të dialogut ndërinstytucional midis qeverisë qendrore dhe asaj vendore. Vendimmarrja me ndikim në qeverisjen vendore do të jetë më gjithëpërfshirëse dhe do të merret duke u konsultuar më parë me përfaqësuesit e qeverisjes vendore. Nga ana tjetër, do të forcohet bashkëpunimi institucional me shoqatat e të zgjedhurve vendorë dhe organizata të tjera të shoqërisë civile.
- *Qeverisja vendore dhe integrimi në BE*
Integrimi evropian është një synim strategjik i Shqipërisë. Në këtë kuadër synohet që qeverisja vendore si pjesë e administratës publike të kontribuojë në arritjen e objektivave të integritetit evropian duke zbatuar standarde dhe përvojat e mira të BE-së në nivel vendor si dhe duke rritur kapacitetet për të aplikuar në projekte të financuara nga fondet e BE-së. Në kuadrin e bashkëpunimit rajonal, edhe njësitë e qeverisjes vendore do të kontribuojnë për forcimin e këtij bashkëpunimi me njësitë simotra në vendet fqinje dhe në kuadrin e programeve ndërkufitare dhe ndër-rajonale.

Në përfundim të vitit 2020, në përmbushje të vizonit dhe objektivave strategjike, qeverisja vendore në Shqipëri do kontribuojë në nivelin e mirëqenies dhe zhvillimit të vendit dhe procesit të integritetit evropian, nëpërmjet ofrimit të shërbimeve cilësore publike për qytetarët me standarde të përafëruara evropiane.

Qeverisja vendore kryen në mënyrë autonome të gjitha funksionet dhe kompetencat e përcaktuara qartësisht nga kuadri ligjor, brenda politikave të përgjithshme kombëtare, të financuara në nivele të krahasueshme me mesataren e vendeve të rajonit të Ballkanit perëndimor, nëpërmjet burimeve të mjaftueshme financiare nga transfertat qeveritare dhe taksat e tarifave vendore. Në 2020 njësitë e qeverisjes vendore garantojnë qeverisje të hapur dhe transparente, me përfshirje të qytetarëve dhe komuniteteve, si dhe llogaridhënie bazuar në sisteme të besueshme të performancës.

2 Politikat, objektivat dhe masat për zbatimin e strategjisë së decentralizimit

2.1 Reforma administrativo-territoriale

Reforma administrativo-territoriale si një nga prioritetet më të rëndësishme, u hartua në një proces gjithëpërfshirës dhe u miratua miratuar me ligjin 115/2014 datë 31.7.2014 “Për ndarjen administrativo-territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”. Qëllimi kryesor dhe përfundimtar i reformës administrative territoriale është rritja e efikasitetit të administratës lokale, cilësisë dhe standardeve të ofrimit të shërbimeve si dhe zhvillimi i drejtë i territorit duke mundësuar burime më të mëdha njerëzore dhe financiare, duke shtuar përgjegjësitë dhe kompetencat në nivel lokal dhe duke u orientuar drejt një vendimmarrjeje më transparente dhe me më shumë pjesëmarrje.

Faza e parë e reformës përfundoi me miratimin e ligjit 115/2014 “Për ndarjen administrativo-territoriale të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë” që parashikon një ndarje administrative me 12 qarqe dhe 61 bashki. Komunitetet dhe bashkitë që suprimohen me ndarjen e re do të funksionojnë si njësi administrative përbërëse të 61 bashkive të reja.

Faza e dytë e reformës administrativo-territoriale do të synojë lehtësimin e fazës tranzicionale deri në konstituimin e njësive të reja vendore dhe më tej në mbështetjen e mirëfunksionimit të 12 qarqeve dhe 61 bashkive të reja.

Objektivat specifike të strategjisë janë:

- Konsolidimi administrativ dhe financiar i 61 bashkive të reja pas miratimit të ligjit të ri për ndarjen administrativo-territoriale;
- Mbështetja institucionale dhe infrastrukturore për 12 qarqet dhe 61 bashkitë e reja pas zgjedhjeve vendore të vitit 2015.

Konsolidimi administrativ dhe financiar

Në përputhje me hartën e re administrative, numri i NJQV-ve të ardhshme do të jetë 61 bashki reja nga 373 bashki dhe komuna që janë aktualisht. Një konsolidim administrativ i tillë përfaqëson shkrirjen e mesatarisht 8-9 NJQV-ve aktuale në një njësi të re. NJQV-të e reja do të mbajnë përgjegjësi të plotë për menaxhimin e burimeve njerëzore, të kapitalit dhe atyre financiare brenda territoreve të tyre. Në këtë drejtim, është e mëse e nevojshme që të kryhet sa më shpejt vlerësim dhe inventarizim gjithëpërfshirës për gjendjen në secilën NJQV aktuale, me qëllim që të krijohet një panoramë e qartë e funksioneve të njësive vendore që do të shkrihen dhe problemeve që duhen trajtuar në tërësi si dhe për të sqaruar specifikat që kanë të bëjnë me çdo NJQV të re. Ky vlerësim administrativ dhe financiar do të jetë baza për krijimin e manualeve të funksionimit administrativ dhe profileve të reja të zhvillimit për 61 bashkitë e reja. Synimi është që organet e reja vendore të dalin nga zgjedhjet vendore të vitit 2015 të kenë të kenë në dispozicion të gjithë raportet dhe instrumentet e duhura për të vijuar funksionimin normal në bashkitë e reja.

Mbështetja institucionale dhe infrastrukturore për 12 qarqet dhe 61 bashkitë e reja pas zgjedhjeve vendore të vitit 2015.

Njësitë e reja të qeverisjes vendore do të funksionojnë me një model të ri organizimi në territor, ku bashkitë e reja do të kenë në strukturën e tyre administrative të detyruar me ligj edhe njësitë administrative përbërëse (ish-komunat).

Lidhja funksionale midis bashkive të reja dhe njësive të tyre përbërëse do të kërkojë mbështetje me asistencë teknike për ndërtimin e modeleve të organizimit institucional dhe administrativ brenda bashkisë së re si dhe mbështetje infrastrukturore për të bërë lidhjen fizike dhe virtuale (komunikimi online) midis tyre. Do të synohet që njësitë administrative të jenë mjaftueshmërisht funksionale për të garantuar një nivel të lartë të shërbimeve administrative në to.

Krijimi i Agjencisë së Zbatimit të Reformës Territoriale

Qeveria do të krijojë Agjencinë e Zbatimit të Reformës Territoriale për të mbështetur njësitë e reja të qeverisjes vendore deri në garantimin e funksionalitetit të plotë të tyre. Kjo agjenci do të ketë rol bashkërendues dhe koordinues midis institucioneve qendrore dhe njësive të qeverisjes vendore për zgjidhjen e problematikave që dalin nga procesi i tranzicionit të bashkimit të njësive të reja vendore. Mandati i agjencisë do të jetë udhëzimi dhe asistenca në drejtim të shpërndarjes së fondit financiar të tranzicionit të parashikuar në buxhetin e shtetit si dhe do të informojë në vazhdimësi të gjithë institucionet dhe partnerët mbi ecurinë e zbatimit të reformës administrative-territoriale.

2.2 Strukturat e qeverisjes vendore

Reforma administrativo-territoriale ndikon fuqimisht në ristrukturimin funksional dhe organizativ të njësive të qeverisjes vendore si në drejtim të strukturave politike ashtu dhe për strukturat ekzekutive administrative e komunitare dhe të ofrimit të shërbimeve. Kjo reformë gjithashtu ndikon edhe tek marrëdhëniet organizative si brenda strukturave të vetë njësive vendore por dhe të njësive vendore me njëra tjetrën apo marrëdhëniet e tyre me organet e dekoncentruara të pushtetit qendror.

Qëllimi kryesor i strategjisë do të jetë konsolidimi i autonomisë vendore nëpërmjet mbështetjes për funksionimin me efikasitet të strukturave përfaqësuese , ekzekutive dhe komunitare të qeverisjes vendore në të gjitha nivelet.

Ndërhyrjet specifike do të bëhen nëpërmjet ndryshimit të ligjit organik të qeverisjes vendore dhe në vazhdimësi në ndryshime ligjore sektoriale dhe në aktet nënligjore me qëllim thellimin e procesin e decentralizimit .

Objektivat specifike do të jenë:

- Forcimi i rolit vendimmarrës dhe monitorues të këshillave bashkiak dhe të këshillave të qarqeve.
- Mbështetja për kryetarët e bashkive në menaxhimin e strukturave bashkiake dhe lidërshpin.
- Mbështetja për funksionalitetin e njësive administrative përbërëse;
- Forcimi i dialogut midis qeverisë qendrore dhe qeverisë vendore.
- Mbështetja për strukturat komunitare në nivel vendor.

Qeverisja vendore në nivel lokal

Këshilli i bashkisë

Roli i këshillave bashkiak në perspektivën e reformës administrativo-territoriale do të rritet përpjesëtimisht me rritjen e territorit dhe popullsisë së bashkive të reja. Përfaqësimi i qytetarëve dhe vendimmarrja efikase do duhet të mbështeten me kanale të reja të komunikimit midis të zgjedhurve dhe zgjedhësve duke respektuar në maksimum parimet e një demokracie funksionale dhe përfaqësuese në nivel vendor. Roli i këshillit dhe këshilltarëve bashkiak duhet të forcohet si përçues i zërit dhe interesave të qytetarëve në vendimmarrjen lokale. Këshilli bashkiak si i vetmi organ i brendshëm kontrollues dhe monitorues i zbatimit të politikave nga ekzekutivi dhe administrata do të marrë një rol të ri në këtë drejtim duke forcuar kapacitetet e brendshme. Marrëdhëniet midis këshillit dhe kryetarëve të bashkive do të përmirësohen duke synuar saktësimin e kompetencave të këshillit si organ përfaqësues dhe kryetarit si organ ekzekutiv dhe menaxherial.

Gjithashtu do synohet që këshillat të jenë forume të demokracisë lokale duke garantuar një lidhje më të fortë me strukturat komunitare dhe shoqërinë civile. Pjesëmarrja e qytetarëve në vendimmarrjen e këshillave bashkiak do të rritet nëpërmjet aktivizimit qytetar në politikat vendore.

Do të synohet rritja e përfaqësimit të të rinjve dhe grave në këshillat vendore me deri në 50% të përbërjes së këshillave.

Kryetari i Bashkisë

Funksionimi me efikasitet i administratës vendore dhe shërbimeve publike lidhet drejtpërdrejt me cilësinë e lidershit të kryetarëve të bashkive. Mbështetja e kapaciteteve menxheriale dhe fuqizimi i rolit të tyre do të vijë gradualisht me rritjen e kompetencave për miratimin e strukturave administrative të bashkive të reja. Mbështetja e lidershit të kryetarëve të bashkive është një nga sfidat kryesore në mandatin e qeverisjes vendore 2015-2019. Kryetarët e bashkive do të kenë kompetenca të forcuara në drejtim të menaxhimit të bashkive të reja, përfshirë kompetencën e miratimit të strukturës dhe organigramës së bashkisë, emërimit të administratorëve të njësive administrative dhe fuqizimi i rolit të tij kundrejt menaxhimit të ndërmarrjeve të shërbimeve publike, përfshi ndërmarrjet e ujësjellës-kanalizimeve. Në drejtim të kompetencave në funksionet e përbashkëta, kryetarët e bashkive do të kenë një rol më të madh për bashkërendimin dhe koordinimin me strukturat e dekoncentruara të arsimit, shëndetësisë, mjedisit si dhe për marrëdhënie më të forta me Prefektin dhe organet ligjzbatuese në nivel vendor.

Njësitë administrative

Reforma administrative rikonfiguron sistemin e strukturave vendore nëpërmjet krijimit të njësive administrative përbërëse (ish-komunat) si pjesë funksionale e bashkive të reja. Mbështetja për funksionimin e këtyre njësive dhe administratës përkatëse do të jetë një nga sfidat në periudhën afatmesme. Njësitë administrative pjesë e rëndësishme e bashkive të reja dhe do të jenë pikë e shërbimit me një ndalesë për shërbimet administrative për qytetarët. Lidhja funksionale dhe komplementariteti me zyrat qendrore të bashkive të reja do të mbështetet me programe dhe projekte të asistencës teknike. Njësitë administrative do të kenë funksionet e tyre të përcaktuara nga ligji organik dhe nga vendimet e këshillave bashkiak si dhe do të shërbejnë nga një administratë e vogël dhe ecente.

Aplikimi i teknologjisë së informacionit do të lehtësojë ofrimin e shërbimeve administrative për qytetarët. Administratorët lokalë do të jenë drejtuesit e administratës së njësive administrative dhe do të jetë zyrtari më i lartë që do mbajë përgjegjësinë në emër të kryetarit të bashkisë për mbarëvajtjen e punëve në territorin e njësisë administrative.

Strukturat komunitare

Jeta komunitare dhe përfshira e qytetarëve në punë e qeverisjes vendore do të rivitalizohen nëpërmjet krijimit dhe mbështetjes së strukturave komunitare në nivelin vendor. Zhvillimi lokal nuk mund të materializohet pa përfshirjen e komuniteteve lokale në hartimin e strategjive të zhvillimit dhe projektet bashkiake. Do synohet aplikimi i modeleve të reja për strukturat komunitare në qytete dhe fshatra përfshirë ndërlidhësit komunitarë si dhe fuqizimin e rolit të kryesisë dhe kryetarëve të fshatrave (struktura komunitare në fshat) dhe asambleve të pallateve në qytete.

Nëpërmjet ndryshimeve të ligjit organik të qeverisjes vendore, do të garantohej përfshirja e këtyre strukturave në punët e bashkive dhe me akte të tjera ligjore dhe vendime të këshillave bashkiake, do të synohet edhe decentralizimi i kompetencave të caktuara për të organizuar vetë punët komunitare në nivelin e fshatit apo lagjeve të qyteteve, si p.sh., pastrimi dhe mirëmbajtja e ambienteve të përbashkëta komunitare, zhvillimi i aktivitete të vogla kulturore-artistike, aktiviteteve sportive etj.

Një nga shtysat për përfshirjen e komuniteteve në punët e bashkive do të jetë edhe miratimi i ligjit për vullnetarizmin që do të strukturojë më mirë marrëdhëniet midis organeve publike dhe strukturave komunitare apo individëve aktivë në komunitet.

Qeverisja vendore në nivel rajonal

Funksionimi i Qarkut si nivel i dytë i qeverisjes vendore do të rishikohet në drejtim të rolit të tij koordinues me bashkitë e reja pas reformës territoriale dhe në raport me politikën e re të zhvillimit rajonal.

Qarqet do të luajnë një rol të rëndësishëm në harmonizimin e politikave midis nivelit qendror dhe lokal të qeverisjes. Në këtë kontekst qarqet do të miratojnë planet rajonale në fushën e zhvillimit të territorit, mjedisit, shërbimeve sociale etj.

Politika kombëtare e zhvillimit rajonal do të vendosë raporte të reja midis organeve qendrore dhe të dekoncentruara në nivel rajonal me Qarkun. Qarku do të ketë rolin e tij koordinues dhe propozues në projektet e investimeve strategjike në nivel rajonal dhe lokal.

Qarku do të vijojë të jetë një aktor i rëndësishëm për aplikimin projekteve të financuara nga BE-ja dhe thithjen e fondeve në këtë drejtim. Fuqizimi i nivelit të parë të qeverisjes vendore do zbehë rolin koordinues që ka pasur Qarku përpara reformës administrative-territoriale, ku mesatarisht qarku koordinonte punën e 30 bashkive/komunave ndërsa pas reformës mesatarisht do të koordinojnë rreth 5 bashki ose 6 here më pak. Në këtë kontekst kompetencat e deleguara Qarkut nga niveli i parë do të rishikohen nga pikëpamja e efikasitetit dhe efektivitetit të funksioneve të deleguara nga niveli qendror apo lokal.

Marrëdhëniet ndërqeveritare

Strukturat konsultative qeveri-qeverisje vendore

Bashkëpunimi dhe dialogu midis qeverisë dhe institucioneve qendrore si dhe qeverisjes vendore është e një rëndësie të veçantë dhe kusht për mirëfunksionimin e qeverisjes vendore. Asnjë vendim që ndikon në qeverisjen vendore nuk do të merret pa u konsultuar më parë me përfaqësuesit e qeverisjes vendore. Ky parim i Kartës Evropiane të Qeverisjes Vendore do të bëhet pjesë e katalogut të të drejtave themelore të qeverisjes vendore në ligjin organik të qeverisjes vendore. Qeveria do të punojë me partnerët ndërkombëtarë për ngritjen dhe funksionimin e mekanizmave institucionale të dialogut me qeverisjen vendore. Kjo do të arrihet nëpërmjet krijimit të Këshillit Konsultativ Qeveri Qendrore - Qeverisje Vendore, përfshirjes së përfaqësuesve vendorë në instrumentet dhe në mekanizmat vendimmarrës të politikave sektoriale, që kanë pikëprerje me qeverisjen vendore.

Bashkëpunimi ndërvendor dhe ndërqeveritar

Reforma administrativo-territoriale e ka minimizuar rolin e bashkëpunimit ndërvendor si instrument për kryerjen më eficientë të shërbimeve në model të fragmentarizuar të qeverisjes vendore. Megjithatë për disa shërbime do të vazhdojë të jetë e nevojshme kryerja e tyre në një nivel që kërkon angazhimin e më shumë se një njësie vendore, nëpërmjet instrumentit të bashkëpunimit ndërvendor apo bashkëpunimit ndërqeveritar. Për të lehtësuar këtë bashkëpunim do të përmirësohet kuadri ligjor përkatës dhe do të asistohet qeverisja vendore për aplikimin në praktikë të këtij instrumenti.

2.2.1 Strukturat e dekoncentruara

Reforma administrative do të rikonfigurojë marrëdhëniet e bashkëpunimit mes pushtetit vendor dhe strukturave të dekoncentruara të qeverisjes qendrore. Do të synohet përmirësimi i bashkëpunimit dhe bashkërendimit institucional si dhe eliminimi i mbivendosjeve funksionale dhe të kompetencave. Gjithashtu do të synohet saktësimi dhe kalimi gradual i kompetencave në funksionet e përbashkëta.

Rishikimi i rolit të prefektëve kundrejt monitorimit dhe kontrollit të ligjshmërisë të organeve të qeverisjes vendore do të respektojë parimet e Kartës Evropiane të Qeverisjes Vendore. Në këtë aspekt do të ndërmerren disa ndërhyrje si: (i) rishikimi i ligjit për prefektët (ii) rishikimi i legjislacionit aktual të funksioneve dhe kompetencave të njësive të dekoncentruara në arsim, shëndetësi, rendin publik, sistemin e kujdesit social, turizëm, etj., në mënyrë që të identifikohen fushat ku ka mbivendosje ose përplasje të kompetencave; dhe (iii) hartimi i matricës së qartë të kompetencave për çdo sektor, ku do të bëhet harta e përgjegjësisë duke filluar nga identifikimi, programimi, zbatimi dhe monitorimi e kontrolli i performancës të cilësisë së shërbimeve.

2.3 Decentralizimi fiskal

Qëllimi kryesor i reformave të decentralizimit fiskal do të jetë mbështetja financiare e programeve të qeverisjes vendore, *të krijojë mundësi që qeveritë vendore të kenë më shumë burime financiare, në mënyrë që ato të kryejnë funksionet dhe kompetencat e tyre në mënyrë efikase dhe të qëndrueshme.*

Objektivat kryesore të strategjisë në këtë fushë janë:

- **Të rrisë kapacitetin e të ardhurave vendore të NJQV për të përmbushur nevojat financiare për ofrimin e më shumë shërbimeve;**
- **Të përmirësojë qëndrueshmërinë, thjeshtësinë dhe barazinë e sistemit të transfertave së bashku me rritjen e transparencës;**
- **Të sigurojë më shumë kapacitete për NJQV që të përdorin huamarrjen dhe borxhin për financimin e investimeve kapitale, brenda politikave kombëtare të borxhit publik;**
- **Të forcojë sistemin e administrimit të financave publike në nivel vendor;**

Do të zbatohen disa masa prioritare në fusha të caktuara të decentralizimit fiskal me qëllim forcimin e situatës financiare të NJQV.

Autonomia vendore fiskale dhe financiare : Rishikimi dhe miratimi i legjislacionit përkatës, si projektligji “Për financat vendore”, Ligji Për Organizimin dhe Funksionimin e Qeverisjes Vendore dhe Ligji për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor, do të bëhen me qëllim që të përcaktohet përputhshmëria e tyre me Kartën Evropiane për Vetëqeverisjen Vendore, për të përcaktuar bazën dhe nivelin e taksave dhe tarifave vendore në përputhje me legjislacionin tatimor.

Në përgjithësi, normat treguese të taksave të përcaktuara me ligj do të rishikohen dhe NJQV do t’u jepet më shumë liri veprimi për përcaktimin e nivelit dhe bazës së taksës (në varësi të llojit të taksës). Do të prezantohen rregullat specifike për llogaritjen e tarifave vendore.

Do të vendoset sistemi i taksave të ndara kombëtare, në përputhje me praktikën më të mira evropiane dhe do të rishikohet çdo dy vjet mjaftueshmëria e burimeve financiare për të kryer funksionet e përcaktuara me ligj. Autoriteteve vendore nuk do t’ju vendosen kufizime në përdorimin e të ardhurave të veta si dhe do të kenë lirinë të bëjnë shpenzime edhe për funksione apo projekte jashtë kompetencës së tyre por brenda interesit publik vendor.

Të ardhurat nga burimet e veta: Përveç rishikimit dhe miratimit të legjislacionit, do të ndërmerren masa të rëndësishme për rritjen e kapaciteteve për mbledhjen e taksave të njërive të qeverisjes vendore. Përmirësimi i funksioneve të shpenzimeve në bazë të numrit të popullsisë të NJQV, duke marrë parasysh këtu edhe ristrukturimin e ri administrativ-territorial dhe qartësimin e funksioneve të përbashkëta, do të jenë reforma të rëndësishme që do të duhet të ndërmerren.

Të ardhurat e përbashkëta: Do të ndërmerren nisma të rëndësishme ligjore, përfshirë këtu edhe hartimin e një ligji të ri integral për financimin e qeverisjes vendore, hartimin e një pakete të re fiskale të decentralizimit që do të aplikojë konceptin e ndarjes së taksave kombëtare. Do të studiohen mundësitë e taksave të reja të përbashkëta (taksa e automjeteve është tashmë një taksë të përbashkët), duke marrë në konsideratë barazinë në shpërndarje. Do të vendosen kushte të caktuara për të siguruar që qeveritë vendore të shfrytëzojnë sa më shumë autoritetin e tyre tatimor në mënyrë që të marrin një pjesë të tatimeve të përbashkëta (TAP dhe TTF).

Transferrat ndërqeveritare: Do të rishikohet kuadri ligjor për të përmirësuar kriteret për ndarjen e transfertave të granteve për pushtetin vendor. Rregullat për barazimin vertikal dhe

horizontal dhe rregullat fiskale që synojnë të sigurojnë disiplinën fiskale në nivel vendor do të përfshihen në legjislacion. Të dhënat e Censurit 2011 dhe regjistrit të gjendjes civile do të harmonizohen për qëllime të transfertës së pakushtëzuar të granteve.. Do të bëhen përpjekje për të përcaktuar nivelin e transferimit si përqindje e të ardhurave të përgjithshme publike.

Zbatimi i taksës së pasurisë: Taksa e pasurisë do të nënshtrohet një reformimi rrënjësor duke ndryshuar parimin kryesor të kësaj takse nga një taksë mbi bazë sipërfaqen në një taksë mbi bazë vlerën e pasurisë së paluajtshme. Reforma do të prekë të gjithë komponentët e taksës përfshirë krijimin e një kadaestre fiskale të posaçme për këtë taksë. Si rezultat i reformës në taksën e pasurisë parashikohet që në një periudhë afatmesme ajo të jetë burimi kryesor i të ardhurave të veta të qeverisjes vendore.

Huamarrja vendore: Kuadri ligjor i huamarrjes vendore, përfshirë kuadrin ligjor për paaftësinë paguese financiare, do të rishikohet për të përmirësuar situatën në lidhje me kapacitetin e qeverive vendore për të marrë hua me qëllim financimin e projekteve të infrastrukturës. Kjo do të shoqërohet me vlerësimin e kapacitetit të përgjithshëm të qeverive vendore për të marrë hua dhe të përdorur kreditë. Kjo reformë do të lidhet me forcimin e kapaciteteve të brendshme të auditimit të NJQV dhe identifikimin e problemeve të kontabilitetit në nivel vendor, mbi bazën e të cilave do të përgatitet paketa e masave për trajtimin e tyre.

Sistemi i Menaxhimit të Financave Publike në nivel vendor dhe rajonal të qeverisjes

Objektivi kryesor do të jetë garantimi i një menaxhimi financiar të shëndoshë në nivelin vendor.

Praktikat më të mira të menaxhimit financiar në nivelin vendor do të shoqërohen me rritjen e llogaridhënies dhe kontrollin financiar për të shmangur abuzimet dhe korrupsionin në nivel vendor. Do të rishikohen rregullat financiare për të shmangur akumulimin e borxheve të deklaruar apo të fshehura.

Dispozitat ligjore për financat vendore do të rishikohen për të përmirësuar procesin e formulimit, zbatimit dhe mbikëqyrjes së buxheteve vendore. Qeveria vendore do të përfshihet si një aktor i rëndësishëm në Ligjin për Menaxhimin e Financave. Sistemi i Automatizuar i Informacionit Financiar të Thesarit do të zbatohet edhe në nivelin vendor për të integruar të dhënat mbi të ardhurat dhe shpenzimet vendore në sistemin kombëtar duke rritur shpejtësinë e informacionit. Krijimi i lidhjes së sistemeve vendore të menaxhimit të informacionit në NJQV me sistemin e Thesarit për të lehtësuar kalimin e të dhënave përkatëse të thesarit, të nevojshme për një parashikim të saktë për të ardhurat në nivel vendor dhe kombëtar, do të jetë prioritet në planin afatgjatë. Do të unifikohen të gjitha udhëzimet dhe procedurat për angazhimet e fondeve dhe kontrollin përkatës në nivel qendror (regjistrimit të kontratave, pranimit dhe regjistrimit).

2.4 Funksionet

Funksionet e qeverisjes vendore pas reformës administrative-territoriale do të nënshtrohen një rishikimi me qëllim ripërcaktimin e përgjegjësisë së autoriteteve vendore mbi funksionet e veta dhe të përbashkëta që do të miratohen nga ligji i ri organik i qeverisjes vendore. Megjithatë decentralizimi si një proces në vazhdim do të synojë alokimin e funksionet të reja edhe me ligje sektoriale, por duke aplikuar një parimin e analizës funksionale dhe financimin e plotë të funksionit përpara decentralizimit të tij.

Qeverisja vendore do mund të refuzojë funksionet që synohen ti decentralizohen me ligje sektoriale nëse nuk ka një analizë funksionale dhe financim të plotë të funksionit.

Ligji i ri organik për qeverisjen vendore do të përmbajë për herë të parë edhe parimin e decentralizimit asimetrik bazuar në parimin e subsidiaritetit. Ato njësi vendore që kanë kapacitete njerëzore dhe burime financiare mund të kërkojnë decentralizimin e kompetencave të caktuara brenda funksioneve të përbashkëta apo dhe funksioneve të tjera që ushtrohen nga organet e qeverisë qendrore duke synuar ofrimin e shërbimeve në një standard më të lartë.

2.4.1 Funksionet e veta

Objektivat kryesore të strategjive në fushën e funksioneve të veta janë si më poshtë:

- **Të rishikojë dhe të përmirësojë kuadrin ligjor në zbatimin e funksioneve dhe të veta**
- **Të përmirësojë cilësinë e infrastrukturës në bazë të standardeve minimale kombëtare të detyruara që duhen përcaktuar;**
- **Të sigurojë zhvillim të qëndrueshëm ekonomik vendor me anë të projektimit dhe zbatimit të kuadrit të përshtatshëm të politikave dhe mekanizmave të bashkërendimit të tyre.**

A.Infrastruktura vendore dhe shërbimet publike

Reforma në sektorin e ujësjellës-kanalizimeve

Sektori i ujësjellës-kanalizimeve do të nënshtrohet një reformimi tërësor. Në periudhën afatmesme i gjithë kuadri rregullator dhe financiar do të rishikohen duke synuar që të vendoset standarde të reja në sistemin e prodhimit të ujit, shpërndarjes dhe menaxhimit të ujërave të ndotura.

Rivlerësimi i sistemit të tarifave të ujit do të bëhet në kuadrin e vlerësimit financiar të të gjithë sektorit. Krijimi i një legjislacioni për shërbimet publike/ndërmarrjet publike do të jetë prioritet afatshkurtër. Në kuadrin e reformës administrative ndërmarrjet e ujësjellës-kanalizimeve dhe asetet e tyre do të nënshtrohen rikonfigurimit/bashkimit të tyre sipas ndarjes së re administrative me 61 bashki.

Infrastruktura rrugore

Në drejtim të infrastrukturës rrugore vendore do të synohet rritja e kapaciteteve menaxhuese për mirëmbajtjen e rrugëve urbane dhe rurale. Brenda vitit 2017 duhet të përfundojë inventarizimi i të gjithë sistemit të rrjetit rrugor urban dhe rural. Në nivel qendror do të miratohen standardet e projektimit, ndërtimit dhe mirëmbajtjes së infrastrukturës rrugore. Format e PPP-ve në ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës vendore do të nxiten si mjet efikas për rritjen e cilësisë së shërbimit.

Mbetjet urbane

Në bazë të reformës së re administrative-territoriale dhe administrative, do të rishikohet funksioni i menaxhimit të mbetjeve urbane. Sistemi i menaxhimit të integruar të mbetjeve do të funksionalizohet në kuadrin e 61 bashkive të reja dhe 12 qarqeve. Menaxhimi i landfilleve do të rikonsiderohet në kuadrin e ri të shpërndarjes së kompetencave midis niveleve të ndryshme të qeverisjes vendore. Sistemi i tarifave të mbetjeve urbane do të synojë ti nënshtrohet rregullave të mbrojtjes së konsumatorit duke synuar që standardizimi i formulës së përcaktimit të tarifave të bëhet nga një ent i pavarur shtetëror.

Do të miratohen standardet e reja dhe do të zbatohen ato për administrimin e integruar dhe menaxhimin e mbetjeve urbane me anë të përdorimit të mekanizmave ekonomike për të inkurajuar ndarjen dhe mbledhjen e diferencuar të mbetjeve në burim. Do të nxitet riciklimi i mbetjeve si një përpjekje për të ulur depozitimin e mbetjeve dhe për të mundësuar djegien e tyre me qëllim prodhimin e energjisë elektrike. NJQV do të inkurajohen të aplikojnë forma të partneritetit dhe bashkëpunimit publik-privat. Qeveria qendrore do të japë mbështetje të fortë për pushtetin vendor në finalizimin dhe miratimin e të gjitha planeve rajonale për një menaxhim të qëndrueshëm të mbetjeve, duke monitoruar edhe zbatimin e tyre.

Investimet kapitale në infrastrukturë

Qeveria dhe agjencitë e saj do të vijojnë të mbështesin fuqimisht me investime kapitale përmirësimin e infrastrukturës vendore me fonde të buxhetit të shtetit dhe donatorëve të huaj. Fondi i Zhvillimit të Rajoneve dhe Fondi Shqiptar i Zhvillimit do të vijojnë të jenë instrumente nxitës të zhvillimit urban dhe rural në kuadrin e politikave më të gjera të zhvillimit rajonal. Investimet në nivel vendor do të inkuadrohen në programe strategjike të zhvillimit rajonal të cilat garantojnë kohezionin ekonomik dhe social midis rajoneve dhe zonave të ndryshme të vendit. Qeverisja vendore do të mbështetet nga agjencitë e specializuara shtetërore në rritjen e kapaciteteve menaxhuese të projekteve të mëdha infrastrukturore, në menaxhimin e projekteve me financim të BE-së si dhe PPP-ve.

Ujitja dhe kullimi

Në fushën e infrastrukturës së bujqësisë, si funksion i ri, bashkive do t'ju decentralizohet funksioni i ndërtimit dhe mirëmbajtjes së rrjetit dytësor dhe terciar të ujitjes dhe kullimit.

Ky funksion i ri i qeverisjes vendore do të rrisë dukshëm shërbimet në favor të fermerëve dhe zhvillimit rural. Ndryshimet në ligjin organik dhe aktet nënligjore do të përfshijnë dhe këtë fushë. Planet e menaxhimit të sistemeve të ujitjes dhe kullimit do të hartohen për çdo bashki me ndihmën e autoriteteve qendrore dhe donatorëve.

B. Funksionet e veta në fushën sociale, kulturore dhe sportiv

Shërbimet sociale dhe të përkujdesit social

Funksioni i shërbimit social vendor do të decentralizohet dhe do të kalojë në kompetencë të bashkive. Në çdo bashki do të krijohen zyrat e integruara të shërbimit social dhe do të hartohet një “shportë e shërbimeve bazë” të cilat do të financohen nga buxheti i shtetit. Në nivel bashkie do të hartohen Planet Lokale Sociale. Bashkitë do të kompetencë të ofrojnë shërbime shtesë në fushën e shërbimeve sociale dhe përkujdesjes shoqërore, përtej “shportës të shërbimeve bazë”. Financimi i këtyre shërbimeve shtesë do të bëhet nga buxhetet lokale që për këtë qëllim mund të krijojnë instrumente financiare si p.sh., Fondi Social Lokal.

Përmirësimi i kapaciteteve menaxhuese dhe cilësisë së **shërbimeve sociale** në lidhje me jetimoret, qendrat ditore, shtëpitë e të moshuarve, etj., do të jetë pjesë e prioritetëve të qeverisë në sektorin social. Reforma në shërbimet sociale do të lidhet ngushtësisht me rolin e ri të qeverisjes vendore pas reformës administrative-territoriale. Bashkitë e reja do të jenë aktori kryesor në ofrimin e shërbimeve sociale në nivel vendor duke plotësuar një vakum të madh midis pritshmërisë së qytetarëve për shërbime sociale dhe kapaciteteve ofruese të qeverisë vendore.

Do të ndërmerren disa reforma duke u fokusuar në rritjen e profesionalizmit të punonjësve socialë dhe përmirësimin e cilësisë së shërbimeve. Do të forcohen kapacitetet institucionale të pushtetit vendor për t'u mundësuar atyre të hartojnë dhe zbatojnë programe gjithëpërfshirëse dhe të integruara shërbimesh për individë dhe familjet në nevojë. Ofrimi i shërbimit do të bazohet në një listë të paracaktuara të shërbimeve dhe standardeve minimale që do të hartohen nga Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë. Do të synohet rivitalizimi dhe rritja e bashkëpunimit dhe partneriteti me organizata jofitimprurëse për ofrimin e shërbimeve sociale.

Strehimi social

Strehimi social do të reformohet në harmoni me strategjinë e re të strehimit. NJQV-të do të nxiten për të krijuar bashkëpunime me sektorin privat dhe/ose jofitimprurës për të siguruar një strehim të përballueshëm për shtresat në nevojë, duke ofruar lehtësi fiskale dhe troje publike për strehim social. Çdo bashki e re do të ketë planet 10-vjeçare të strehimit social dhe do të planifikojë fondet specifike për këtë funksion. Qeveria qendrore do të vijojë politikën e investimeve nëpërmjet Entit Kombëtar të Banesave duke plotësuar kërkesat në rritje të bashkive. Kapacitet e bashkive për administrimin e kërkesave për strehim social dhe menaxhimin e stokut të banesave sociale do jenë objektiv për tu mbështetur në periudhën afatmesme.

Rinia

Do të rriten kompetencat e qeverisjes vendore në fushën e rinisë. Në zbatim të politikave kombëtare, qeverisja vendore do të hartojë politikat e saj në fushën e rinisë. Në çdo bashki do të krijohen Bordet Këshillimore Rinore dhe përfshirja e të rinjve në këshillat bashkiak do synohet të jetë në nivelin 20%.

Sporti

Qeverisja vendore do të jetë aktor kryesor në rivitalizimin e infrastrukturës vendore sportive dhe organizmin e aktiviteteve sportive. Në bashkëpunim me MAS do të synohet një rritje të aktiviteteve sportive dhe shtim të ambientet sportive përkatëse në dobi të komuniteteve vendore.

Kultura

Qëllimi i qeverisë është të rrisë fondet e caktuara për NJQV për nxitjen dhe krijimin e kushteve që mundësojnë turizmin dhe trashëgiminë kulturore, veprimtari të përgjithshme kulturore që krijohen dhe realizohen në nivel vendor. Do t'u jepet mbështetje NJQV në ngritjen e një sistemi të integruar të zhvillimit të zonave dhe objekteve të trashëgimisë kulturore. Do të qartësohen mekanizmat ligjorë për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore. Rivitalizimi me investime i objekteve të trashëgimisë kulturore me rëndësi vendore (rajonale dhe lokale) dhe marketimi kësaj trashëgimie do të jetë prioritet afatmesëm.

C. Zhvillimi ekonomik vendor

Qeverisja vendore (lokale dhe rajonale) do të jetë aktor kryesor në mbështetjen e zhvillimit ekonomik vendor duke i dhënë kompetenca dhe instrumente konkrete që nxisin sipërmarrjen dhe investimet. Klima lokale e biznesit do të mbështetet me nisma konkrete dhe investime publike që lehtësojnë thithjen e investimeve nga biznesi. Promovimi dhe nxitja e klimës së biznesit në nivel vendor do të jetë funksion i ri i qeverisjes vendore.

Planet Strategjike të Zhvillimit

Çdo njësi vendore do të hartojë Planet Strategjike të Zhvillimit të cilat do jenë instrumenti kryesor planifikues për zhvillimin ekonomik vendor. Planet Strategjike të Zhvillimit do të jenë të harmonizuara me planet kombëtare dhe rajonale të zhvillimit dhe do të jenë baza e planifikimit të investimeve publike nëpërmjet planeve të investimeve kapitale (PIK) dhe do të shërbejnë për orientimin e investimeve të buxhetit të shtetit për njësitë e qeverisjes vendore.

Planifikimi urban, administrimi i tokës:

Planifikimi i territorit do të vazhdojë të jetë një funksion i qeverisjes vendore. Në përputhje me planet strategjike të zhvillimit, çdo bashki do të hartojë dhe miratojë planet territoriale që do të jenë në harmoni me planet rajonale dhe me Planin Kombëtar të Zhvillimit. Ligji i ri për planifikimin e territorit i jep kompetencë bashkive dhe qarqeve për hartimin dhe miratimin e planeve të zhvillimit të territorit dhe lejeve të zhvillimit. Në zbatim të reformës territoriale do të rishikohen planet ekzistuese të zhvillimit të territorit. Do të sigurohet mbështetje financiare për autoritetet vendore për rishikimin e të gjitha planeve të tyre territoriale dhe bazën e të dhënave të krijuara për territorin e tyre (popullimi i platformës GIS).

Në Ligjin për Financat Vendore do të rishikohet taksa mbi tokën urbane dhe taksa e ndikimit në infrastrukturë, si edhe disa instrumente të tjera financiare (taksa, tarifa, kontribute, etj.), me qëllim që të sigurohen burimet e duhura financiare për qeverisjen vendore. Ndryshimet në ligj do të plotësohen me metodologjinë e zbatimit për instrumentet financiare, të cilat do të hartohen sipas praktikave më të mira të zhvilluara në Evropë. Ndryshimet e reformës administrative-territoriale do të shoqërohen me ndryshimin e organizimit të brendshëm të NJQV, në mënyrë që ato të përshtaten me kërkesat e administrimit të një territori edhe më të madh. Menjëherë pas ndryshimit dhe konsolidimit të kufijve territorialë, ngritjes së strukturave të reja dhe metodologjive për riorganizimin e punës, do të bëhet përgatitja e planeve të punës. Ngritja e kapaciteteve të stafit përkatës të NJQV, si edhe të zgjedhurit e rinj pas zgjedhjeve vendore të vitit 2015, do të luajnë një rol kyç në zbatimin e legjislacionit, një rol që do të varet shumë në profesionalizmin dhe aftësitë e tyre.

Partneriteti Publik Privat në nivel vendor

Qeverisja vendore do të ketë kompetencë në drejtim të vendosjes/lidhjes së partneritetit publik-privat në mbështetje të planeve strategjik për zhvillimin ekonomik në infrastrukturën dhe shërbimet publike në kompetencë të saj. Ky instrument do të nxisë thithjen e investimeve private dhe do të përmirësojë shërbimet publike vendore. Përdorimi i PPP-ve në nivel vendor do të lehtësohet nëpërmjet ndryshimeve në legjislacion.

Mbrojtja dhe zhvillimi i pyjeve, kullotave dhe burimeve natyrore për pushtetin vendor

Do të decentralizohet në masën 100% funksioni i pyjeve dhe kullotave vendore dhe bashkitë do të jenë aktori kryesor për menaxhimin e tyre si aset ekonomik por edhe mjedisor. transferimi i pyjeve dhe kullotave dhe do të përfundojë brenda vitit 2019. NJQV do të përfshihen në zbatimin e një programi të ri pyllëzimi kombëtar dhe do të organizohet dita kombëtare e mbjelljes së pyjeve. Do të rritet bashkëpunimi mes shërbimit këshillimor bujqësor dhe NJQV, në mënyrë që të sigurohet pjesëmarrja e qeverisë vendore në procesin përkatës të hartimit të politikave dhe menaxhimit të zonave pyjore. Do të miratohet një program i ri investimi për të rehabilituar sa më shpejt të jetë e mundur zonat pyjore që janë me rëndësi kombëtare, të tilla si Lura, Qafshatama, etj.

Turizmi

Pasuria e burimeve natyrore dhe të trashëgimisë kulturore janë potencialet e përbashkëta për zhvillimin e turizmit. Turizmi është një sektor shumë i rëndësishëm për ekonominë kombëtare dhe vendore dhe ka një potencial të lartë për krijimin e vendeve të reja të punës. Bashkitë do të kenë kompetenca të shtuara në drejtim të organizimit të rrjetit të promovimit turistik lokal dhe rritjes së cilësisë së infrastrukturës lokale në shërbime të turizmit. Bashkëpunimi me institucionet përkatëse qendrore si dhe bizneset private për rritjen e sektorit të turizmit në nivel lokal do të jetë detyrim për çdo bashki. NJQV do të përfshihen dhe të përfitojnë nga zbatimi i tre programeve kryesore që planifikon të zbatojë qeveria: (i) Programi për Turizmin Kulturor dhe Historik¹⁵, (ii) Programi për Ekoturizmin¹⁶ dhe, (iii) të Programit për Turizmin Bregdetar dhe Malor¹⁷, i cili do të pasohet nga projekte të mëdha të investimeve kapitale në shërbime dhe infrastrukturë, përmes praktikave të partneritetit publik-privat, sidomos për zonat që janë afër zonave të banuara.

Rendi publik dhe siguria civile

Mbrojtja kundra zjarrit

Bashkive do t'ju kalojë si funksion i vete, funksioni i shërbimit të mbrojtjes kundra zjarrit në nivelin lokal. Ndryshimet ligjore do të lejojnë që brenda vitit 2018, do të ristrukturohet PMZNSH-ja dhe do të transferohen tek bashkitë organika dhe strukturat e PMZNSH-së. Ky funksion i ri do të shoqërohet edhe me transferimin e burimeve financiare dhe ngritjen e kapaciteteve.

Mbrojtja Civile

Strategjia dhe ligji i ri për mbrojtjen civile do të rishikojë dhe përmirësojë kompetencat dhe rolin e autoriteteve vendore në fushën e mbrojtjes civile.

Policia bashkiake

Kapacitetet e NJQV do të forcohen përmes trajnimit të ofruar për inspektorët e policisë vendore për fusha të ndryshme që kanë të bëjnë me kompetencat e tyre. Strukturat e policisë bashkiake do të rishikohen në bazë të organizimit të ri të NJQV pas ndarjes territoriale dhe administrative. Numri i stafit do të optimizohet në bazë të kriterëve të përcaktuara. Qeveria qendrore do të ofrojë mbështetje për zhvillimin dhe modernizimin e infrastrukturës së emergjencës civile dhe për ngritjen e kapaciteteve të stafit.

2.4.2 Funksionet e përbashkëta

Për të trajtuar sfidat që hasen deri tani në zbatimin e funksioneve të përbashkëta, në strategji evidentohen katër masa prioritare kryesore që do të zbatohen:

- **Të sigurohet cilësia e shërbimeve sipas standardeve dhe politikave kombëtare**

¹⁵ Programi për Turizmin Kulturor dhe Historik fokusohet në zonat e mbrojtura dhe monumentet e kulturës, promovon traditat shqiptare, trajton në veçanti turizmin familjar dhe të biznesit të vogël, në bashkëpunim me operatorët e turizmit elitar.

¹⁶ Programi për Eko-turizmit bazohet në burimet natyrore, shfrytëzimin e tyre ekologjik dhe sigurimin e infrastrukturës dhe shërbimeve bazë, sigurisë së lartë dhe guidat e përsosur profesionale.

¹⁷ Me Programin për Turizmin Bregdetar dhe Malor do të zbatohen projekte të mëdha të investimeve kapitale në shërbime dhe infrastrukturë përmes praktikave të partneritetit publik-privat, sidomos për zonat që janë afër zonave të banuara.

- **Të rritet efikasiteti i buxhetit kombëtar dhe vendor me anë të përmirësimit të procesit të planifikimit;**
- **Te sigurohet mbulimi financiar për te realizuar standardet e shërbimit sipas raporteve qendror /vendor**
- **Të eliminohet mbivendosja e kompetencave ndërmjet strukturave të dekoncentruara në nivel vendor dhe strukturave të qeverisjes vendore**
- **Të ngrihen mekanizmat e duhur të bashkërendimit mes nivelit qendror dhe vendor**

Zhvillimi i standardeve të shërbimeve nga pushteti qendror konsiderohen si elementë shumë të rëndësishëm në përpjekjet për përmirësimin e cilësisë së shërbimeve, përdorimin efikas të burimeve dhe për forcimin e përgjegjshmërisë së administratës së qeverisjes vendore ndaj zgjedhësve të qeverisë qendrore dhe vendore.

Arsimi parauniversitar

NJQV do të vazhdojnë të kenë të njëjtin funksion në këtë fushë. Do të hartohet një formulë e re për njësi/nxënës nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës. Do të hartohen standardet minimale për mirëmbajtjen, sigurinë dhe performancën shëndetësore. Përcaktimi i kostove dhe standardeve minimale do të përmirësojë shpërndarjen e burimeve, do të ndihmojë këshillat vendore për të vendosur për fondet, bazuar në politikat për përmbushjen e atyre standardeve që janë me interes vendor, rajonal apo kombëtar.

Do të rishikohet ndarja e përgjegjësiave dhe mekanizmave të llogaridhënies. Do të eliminohen mbivendosjet dhe paqartësitë në legjislacion nëpërmjet rishikimit dhe harmonizimit të legjislacionit aktual. Kujdes do të bëhet për qartësimin e kompetencave mes NJQV dhe DAR/ZA për shpërndarjen e nxënësve brenda zonës së juridiksionit të njësiave vendore. Do të krijohen mekanizma të reja për të forcuar rolin e drejtuesve të rinj vendorë në këshillat e institucioneve arsimore dhe për të përmirësuar marrëdhëniet mes drejtuesve të institucioneve arsimore dhe njësiave të qeverisjes vendore. Fondet e akorduara nëpërmjet granteve konkurruese për infrastrukturën e arsimit fillor dhe parauniversitar do të rriten dhe shpërndarja do të bëhet nëpërmjet një sistemi më transparent.

Në kuadrin e programit “shkollat si qendër komunitare” bashkitë do të jenë autoriteti kryesor në zbatimin e këtij programi nëpërmjet instrumenteve dhe veprimtarive me institucionet arsimore.

Asistenca sociale, zbutja e varfërisë dhe garantimi i funksionimit të institucioneve përkatëse

Objektivi kryesor është garantimi i një roli kryesor të NJQV-ve në shërbimet sociale dhe ndihmën ekonomike. NJQV do të përfshihen në zbatimin e Programit të Ri-integritimit Social dhe aplikimin e “Punë në vend të Asistencës Sociale” për zonat urbane dhe rurale. Do të reformohet administrimi i Programit të Ndihmës Ekonomike me qëllim që të rritet efikasiteti dhe transparenca e sistemit. Roli i NJQV në menaxhimin e Programit të Ndihmës Ekonomike do të ripërcaktohet në bazë të rezultateve të sistemit të ri të vlerësimit që do të pilotohet në 2014-2015. Përmirësimi i veprimtarisë së Fondit Social dhe krijimi i një Fondi Kombëtar për Shërbime Sociale dhe Fondet Rajonale për Shërbimet Sociale do të kontribuojnë në rritjen e burimeve financiare.

Shërbimi i kujdesit shëndetësor parësor

NJQV kanë rol të kufizuar në zbatimin e shërbimeve të kujdesit shëndetësor parësor. Do të analizohet ndikimi i zbatimit aktual nga NJQV i funksioneve të përbashkëta në sistemin e kujdesit shëndetësor parësor si rrjedhojë e reformës administrativo-territoriale. Legjislacioni aktual do të rishikohet për të sqaruar rolin dhe përgjegjësinë institucionale për mirëmbajtjen e infrastrukturës fizike të institucioneve të kujdesit shëndetësor parësor, të cilat janë pjesë e aseteve në pronësi të pushtetit vendor. Kompetencat e NJQV lidhur me programe të ndryshme të shëndetit publik, të tilla si HIV, lufta kundër duhanit, etj., do të përcaktohen qartë, si dhe do të hartohen standardet e shërbimit dhe kosto për njësi. Transferimi i kompetencave të tjera në këto fusha do të bëhet në bazë të një sërë kriteresh të paracaktuara dhe pas vlerësimit të kapaciteteve të NJQV për zbatimin e tyre.

Rendi publik dhe siguria civile

Vëmendje do t'i kushtohet eliminimit të duplikimit të funksioneve ndërmjet policisë së shtetit dhe policisë bashkiake në kontrollin e trafikut urban në territorin e NJQV dhe për të siguruar harmonizimin e plotë të legjislacionit me policinë e shtetit tek qeverisja vendore.

Ndërtimi i një partneriteti efektiv dhe të qëndrueshëm mes Policisë së Shtetit, institucioneve të pushtetit vendor, shoqërisë civile dhe komunitetit është një nga prioritetet e Programit të Qeverisë 2013-2017. Ky prioritet do të zbatohet nëpërmjet praktikave të institucionalizuara të bashkëpunimit dhe do të përcaktohet e zbatohet bashkërendimi mes NJQV dhe Policisë së Shtetit në kryerjen e funksioneve të përbashkëta në mbrojtjen e rendit dhe të sigurisë publike në kuadrin e programit të “policimit në komunitet”

Mbrojtja e mjedisit

Njësitë e qeverisjes vendore bashkitë dhe qarqet do të kenë rolin e tyre të përcaktuar në fushën e mbrojtjes së mjedisit. Kompetencat kryesore janë të përcaktuar në ligjet sektoriale të menaxhimit të mbetjeve, të mbrojtjes së mjedisit, të mbrojtjes së cilësisë së ajrit etj., Kompetencat e bashkive dhe qarqeve në planifikim dhe në mbikëqyrjen e mbrojtjes së mjedisit do të forcohen nëpërmjet ndryshimeve ligjore dhe mbështetjes për ngritjen e kapaciteteve.

Është domosdoshmëri ngritja e strukturave adekuate dhe funksionale në NJQV për mbrojtjen e mjedisit, sepse aktualisht mbrojtja e tij është lënë jashtë vëmendjes së tyre. Ngritja e kapaciteteve të personelit teknik dhe profesional që merren me mbrojtjen e mjedisit do të sigurohet në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, Shkollën Shqiptare të Administratës Publike dhe ofruesve të tjera të trajnimit në këtë fushë. Do të rriten burimet buxhetore për zbatimin e funksioneve në fushën e ndotjes së ajrit dhe fusha të tjera për të mbështetur kapacitetet e NJQV për zbatimin e funksioneve të tyre.

Funksionet e tjera

Në kuadrin e reformimit të shërbimeve publike dhe organizimit të dekoncentruar në nivel vendor, pas miratimit të reformës administrativo-territoriale, do të rishikohen funksionet të tjera të cilat mund të jenë pjesë e procesit të decentralizimit. Rishikimi i strategjisë në afatin e mesëm do të qartësojë edhe kuadrin e funksioneve dhe kompetencave të tjera që do të decentralizohen.

2.4.3 Funksionet e deleguara

Qeveria është e angazhuar për t'i dhënë fund menaxhimit kaotik të regjistrimit civil dhe sistemit të adresave, përmes zbatimit të projekteve konkrete, që më në fund do të sjellin si rezultat një menaxhim të saktë të sistemit të adresave dhe regjistrimit civil, duke siguruar një menaxhim të unifikuar të të dhënave të qytetarëve.

2.5 Zhvillimi i kapaciteteve të qeverisjes vendore

Fuqizimi i administratës vendore është qëllimi kryesor në ecurinë e reformës së administratës publike në nivel vendor. Prioriteti i qeverisë është të krijojë një administratë publike të paburokratizuar, profesionale dhe transparente, politikisht të paanshme, të aftë për t'iu përgjigjur pritshmërive të biznesit dhe komunitetit për shërbimet publike, e gatshme për t'iu përgjigjur sfidave të integrimit evropian të vendit dhe thithjes së fondeve të BE, në respekt të plotë të standardeve, si prioritet kryesor i kësaj reforme.

Gjatë kësaj periudhe objektivat e strategjisë për administratën publike në nivel qeverisje vendore do të jenë:

- **Rritja e kapaciteteve institucionale të bashkive të reja me qëllim përmirësimin e ofrimit të shërbimeve publike;**
- **Sigurimi i një sistemi menaxhimi të efektshëm të burimeve njerëzore për administratën vendore;**
- **Ngritja e një sistemi të përshtatshëm trajnimi për administratën publike vendore;**
- **Konsolidimi dhe zgjerimi i sistemit të informacionit të menaxhimit të burimeve njerëzore.**

Strukturat e bashkive të reja do të rishikohen në mënyrë që të përshtaten me ndryshimet e reja, për të siguruar koherencë të mirë mes politikave të hartuara dhe të zbatuara në nivel vendor. Përveç kësaj, do të rishikohet funksionet mes njësive të dekoncentruara dhe qeverisjes rajonale e vendore, në mënyrë që të eliminohen mbivendosjet dhe për të rritur përgjegjshmërinë.

Kapacitetet e njësive të Menaxhimit të Burimeve Njerëzore (MBNJ) do të forcohen në mënyrë që të sigurohet një zbatim i drejtë i ligjit të ri për shërbimin civil, përfshirë rekrutimin dhe sistemin e vlerësimit të performancës, duke krijuar një lidhje të fortë me vlerësimin individual të performancës. Kapacitetet duhen formuar për të lidhur më mirë MBNJ dhe Sistemin e zhvillimit të kapaciteteve me planet strategjike të zhvillimit vendor.

Performanca e kërkuar dhe kapaciteti adekuat i administratës vendore do të arrihen përmes promovimit të të mësuarit të vazhdueshëm dhe trajnimeve afatshkurtër dhe afatgjatë. Do të rriten gjithashtu edhe kapacitetet e Shkollës së Administratës Publike (SHAP), si një institucion strategjik për zhvillimin e kapaciteteve të punonjësve, për ofrimin e trajnimit të administratës vendore në bashkëpunim me ofrues të tjerë të trajnimit. Do të krijohen mekanizma efikase të komunikimit midis NJQV, DAP, SHAP dhe shoqatave të njësive vendore për të përcaktuar kurrikulat e trajnimit bazë për zhvillimin e kapaciteteve të administratës së re vendore. Në bazë të vlerësimit të nevojave do të zhvillohet një Plan i ri Kombëtar Afatmesëm për Trajnimin e NJQV për mbështetjen e NJQV të reja. Qeveria do të hyjë në dialog me partnerët e zhvillimit për të mbështetur financimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare Afatmesme për Trajnimin e NJQV.

Baza e të dhënave MBNJ do të krijohet në çdo NjQV të re, si pjesë e Sistemit të Informacionit të Menaxhimit të Burimeve Njerëzore (SIMBNJ). SIMBNJ do të lidhet me Sistemin Informativ Financiar të Qeverisë në kuadër të ndërveprimit të bazave të të dhënave të qeverisë, duke siguruar një menaxhim më efektiv të sistemit të financave publike në fushën e pagave në nivel vendor.

Qeverisja e hapur, transparencë, llogaridhënia, e-qeverisja në nivelin vendor

Qeverisja vendore do të kthehet nga një qeverisje e mbyllur dhe jo transparente në një qeverisje të hapur me orientim nga qytetarët. Shqipëria është bërë pjesë e vendeve që janë angazhuar të zbatojnë parimet e qeverisjes së hapur (OGP). Parimet e qeverisjes së hapur, transparencës dhe llogaridhënies do të jenë parime të detyruara për tu aplikuar nga njësitë e qeverisjes vendore me ndryshimet që do i bëhen ligjit të ri organik të qeverisjes vendore dhe akteve nënligjore. Të gjitha vendimet në nivel vendor do të synohet të merren me pjesëmarrjen e qytetarëve në mënyrë transparente.

Llogaridhënia në nivel vendor do të nxitet edhe nëpërmjet zbatimit të sistemeve të menaxhimit të performancës, që do të jenë instrumente objektive në transparencën dhe llogaridhënien e njësisve të qeverisjes vendore.

Agjenda dixhitale kombëtare do të shtrihet edhe në nivelin vendor. Çdo njësi e qeverisjes vendore do t'ju ofrohet shërbimi nga AKSHI për hostimin e faqeve të internetit dhe aplikacioneve të tjera on-line. Ndërlidhja e databazave kombëtare me ato lokale do të lejojë shkëmbimin më të mirë të të dhënave dhe uljen e procedurave burokratike në aksesin e të dhënave të databazave kombëtare.

E-qeverisja si instrument i modernizmit të shërbimeve publike do të aplikohet në nivelin vendor nëpërmjet zyrave unike të shërbimeve. Brenda vitit 2018 në të gjitha bashkitë dhe njësitë administrative (ish-komunat) do të jenë të instaluarat zyrat unike të shërbimeve (one stop shop) të cilat do të garantojnë ofrimin e shërbimeve të modernizuara dixhitale për qytetarët pa pasur nevojë për marrjen e këtyre shërbimeve në qendrat e bashkive të reja.

2.6 Integrimi evropian dhe qeverisja vendore

Procesi i integritit evropian është sfida dhe prioriteti kryesor për Shqipërinë. Rëndësia e këtij procesi duhet të përcillet me të njëjtën dinamikë edhe në nivelin vendor aty ku qeverisja është më afër qytetarëve. Qeverisja vendore do të luajë një rol më aktiv në promovimin e parimeve të BE-së në nivel lokal dhe do të ketë një qasje dinamike në raport me detyrimet që vijnë për qeverisjen lokale nga zbatimi i standardeve evropiane të *acqui communautaire*.

Njësitë e qeverisjes vendore kanë të drejtë të përfitojnë nga financimi i fondeve të BE-së. Shkalla e përfitueshmërisë dhe thithjes së fondeve të BE-së në nivel vendor është mjaft e ulët dhe njësitë e qeverisjes vendore do të asistohen për aplikimin e projekteve cilësore. Njësitë e qeverisjes vendore do të jenë më aktive në kuadrin e trajnimeve të asistencës teknike TAIEX.

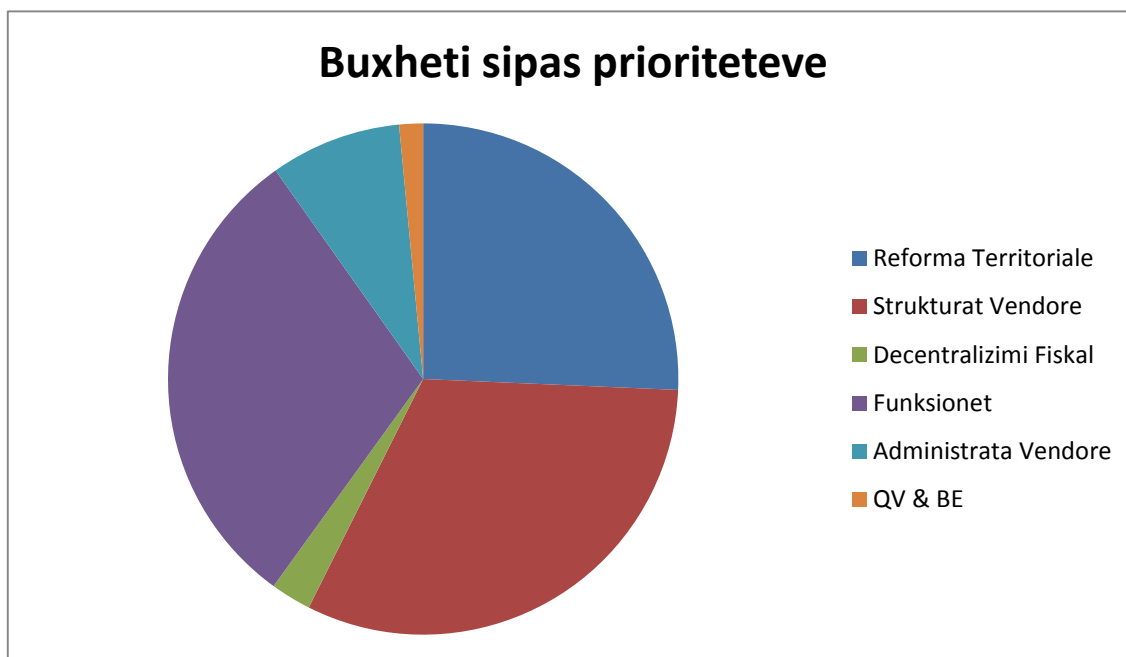
Bashkëpunimi rajonal dhe ndërkufitar me partnerët lokalë të vendeve të tjera në rajon dhe vendeve anëtare, është një nga drejtimet që qeverisja vendore do të fokusojë prioritetet e saja. Ky bashkëpunim është gur themeli në vendosjen e marrëdhënieve të fqinjësisë së mirë dhe diplomacisë.

3 Ndikimi fiskal dhe kërkesat financiare për zbatimin e strategjisë

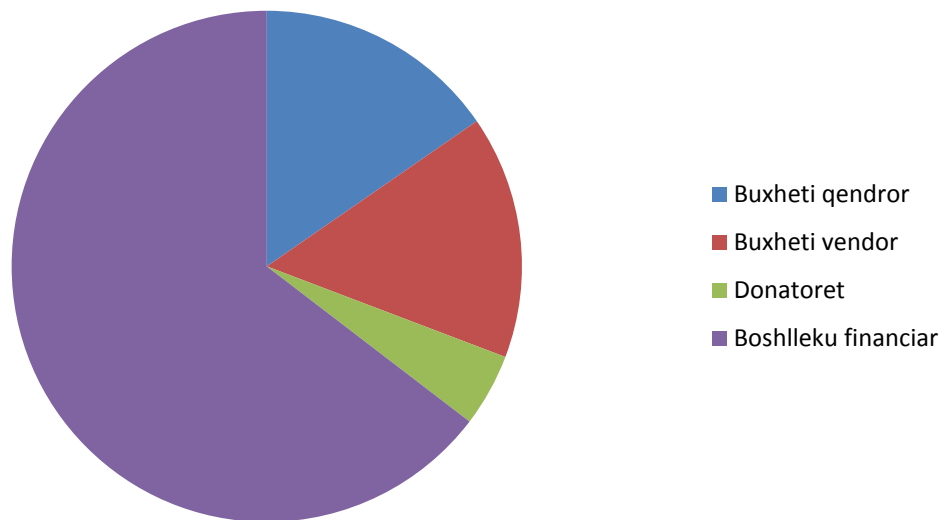
SKNDQV 2015-2020 dhe plani i veprimit parashikojnë rreth 150 veprime, financimi i të cilave kërkon angazhim financiar prej 9.2 miliardë lekë ose rreth 66 milionë Euro. Nga analiza dhe kostimi i strategjisë parashikohet që financimi nga buxheti i shtetit (ministrive të linjës) të jetë rreth 1,5 miliardë lekë (rreth 16%) dhe 1,5 miliardë lekë (rreth 16%) të jetë financimi i parashikuar nga buxheti i qeverisjes vendore. Angazhime konkrete janë marrë edhe nga donatorët dhe parashikohet që 0,45 miliardë lekë (rreth 5%) të jetë financim nga asistenca teknike e donatorëve.

Boshllëku financiar i parashikuar është 5,75 miliardë lekë (63%) e strategjisë.

Në buxhetin e shtetit për vitin 2015, si pasojë e reformës territoriale është parashikuar fondi i tranzicionit i aplikuar për herë të parë për të mbështetur NJQV-të. Do të synohet që mekanizmi i këtij fondi tranzicioni të përdoret në vitet në vijim dhe të financohet nga donatorët dhe/ose burime të buxhetit të shtetit.

Financimi Strategjise

4 Monitorimi, vlerësimi dhe raportimi

Monitorimi i zbatimit të SKNDQV 2015-2020 bazohet në një listë treguesish të përcaktuar për secilën fushë të politikës. Këta tregues fokusohen në arritjen e qëllimeve strategjike dhe janë hartuar në nivelin e *ndikimit dhe të rezultateve*.

Sistemi i monitorimit do t'u ofrojë të gjithë aktorëve të përfshirë në zbatimin e strategjisë informacionin e duhur për të ndjekur angazhimet kryesore të qeverisë.

Monitorimi i strategjisë do të fokusohet në dy aspekte: (i) monitorimi i përmbushjes dhe (ii) monitorimi i rezultateve dhe ndikimit të politikave të zbatuara.

Në strategji janë përfshirë dy instrumente monitorimi:

1. Plani i Veprimit i Zbatimit të SKNDQV 2015-2020, i cili do të shërbejë për monitorimin e arritjeve dhe të ecurisë në proces, përmes matjes së veprimeve dhe rezultateve brenda kohës së programuar.
2. Matrica e treguesve, e cila përfshin treguesit bazë që do të përdoren për monitorimin e performancës dhe arritjeve të politikave në fusha të ndryshme, si politika fiskale, reforma territoriale-administrative, etj.

Plani i Veprimit i Zbatimit të SKNDQV 2015-2020 do të përbëjë një nga aspektet më të rëndësishme të procesit të reformimit të decentralizimit dhe qeverisjes vendore, duke përfshirë të gjitha komponentët, me objektiva specifike, veprimet e parashikuara, afatet kohore, kushtet dhe përgjegjësitë për zbatimin e tij.

Monitorimi i përmbushjes së SKNDQV 2015-2020 do të fillojë me nisjen e saj, për identifikimin në kohë të ndonjë pasaktësie dhe mangësie të mundshme në shpalosjen e veprimeve të planifikuara. Monitorimi i zbatimit të aktivitetit do të kryhet *çdo vit* dhe në të përfshihet: raportimi i detajuar për një periudhë një-vjeçare, për të vlerësuar ndikimin që ishte përcaktuar nga detyrat afatmesme; raportimi periodik i rezultateve në faza të veçanta; monitorimi dhe raportimi përfundimtar për arritjen e objektivave për të gjithë periudhën.

Raportet vjetore të monitorimit të zbatimit të strategjisë do t'i paraqiten për shqyrtim dhe miratim Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore, Komitetit të Planifikimit Strategjik dhe Parlamentit. Këto raporte do jenë pjesë e dialogut me njësitë e qeverisjes vendore dhe shoqatat e tyre si dhe partnerët ndërkombëtarë dhe do shërbejnë për ripërshtatjen e objektivave dhe planit të veprimit të Strategjisë. Koordinimi i plotë i procesit të monitorimit dhe vlerësimit të rezultatet të zbatimit të SKNDQV 2015-2020 si dhe rekomandimet për rregullime të mundshme do të bëhen nga Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore i cili do të kryejë rolin e koordinatorit ndërsektorial të procesit të zbatimit dhe monitorimit të Strategjisë.

SKNDQV 2015-2020 do të monitorohet edhe nga drejtoria e koordinimit të strategjive në Kryeministri për përputhshmërinë e saj me Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2014-2020. Monitorimi i përgjithshëm dhe sistemi i vlerësimit do të realizohen në mënyrë të qëndrueshme, duke u harmonizuar me procesin e raportimit për realizimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2014-2020.

Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore do të nxisë monitorimin e pavarur të strategjisë nëpërmjet mekanizmave dhe organizatave të shoqërisë civile apo partnerëve ndërkombëtarë. Gjithashtu do të kërkohet që Strategjia të monitorohet nga vetë shoqatat e të zgjedhurve vendorë. Në vitin 2017 bazuar në raportet e monitorimit dhe vlerësimit të zbatimit të SKNDQV 2015-2020, do të synohet edhe rishikimi i strategjisë.

Matrica e vlerësimit të performancës (treguesit e sugjeruar për t'u diskutuar)

Nr.	Objektivi dhe treguesit përkatës	Baza		Objektivi 2017	Synimi 2020	Burimi
		Viti	Vlera			
A.	Treguesit që lidhen me ndikimin e reformës					
1	Rritje e autonomisë fiskale të NJQV					
1.1	Buxheti qeverisejs vendore si ne raport me PBB (%)	2012	2,1	4	6	MF
	Raporti i të ardhurave vendore me PBB (%)	2012	0,8	2,4	3,9	MF
1.2	Raporti i transfertave të pakushtëzuara me të ardhurat vendore (%)	2012	45/55	40/60	35/65	MF
1.3	Raporti i huamarrjes vendore si % e totalit të huamarrjes së qeverisë qendrore (%)	2012	0,02	0,05	0,2	MF
a2	Reforma territoriale-administrative					
2.1	Ngritja dhe funksionimi i “one stop shop” ne 61 bashki	2015	0 %	80%	100%	MCV
2.2	Mbeshtetja financiare për infrastrukturën vendore (Fondi i Tranzicionit)	2015	2 miliard Leke	500 milione leke	500 milione leke	MCV
3	Rritja dhe përmirësimi i cilësisë së shërbimeve publike					
3.1	Numri i pronave vendore të transferuara (%)	2015	50%	70%	100%	MB/MCV
3.2	Numri i planeve të zhvillimit të territorit të përgatitura (numër)	2015	30	35	50	AKPT
3.3	Raporti i projekteve të financuara me skemën PPP (numer)	2015	15	50	100	MZHETST/MCV
3.4	Numri i projekteve të financuara me skemën FZHR-se	2014	130	200	500	KM/MCV
3.5	Numri i projekteve të financuara me fonde te BE-se (IPA, etj.)	2014	-	200	400	EUD/MIE
4	Menaxhimi i burimeve njerëzore					
4.1	Numri i stafit të NJQV të regjistruar në SIMBNJ	2014	0%	50%	100%	DAP
4.2	Numri i stafit të NJQV të trajnuar nga SHAP	2014	5%	35%	50%	SHAP/DAP
4.3	Numri i kurseve të trajnimit të realizuar nga SHAP	2014	50	150	200	SHAP/DAP

Zbatimi i strategjisë së decentralizimit do të realizohet në tre faza Më poshtë jepen disa nga veprimet kryesore, ndërkohë që Plani i Veprimit përmban mbi 150 veprime të detajuara.

Faza I: Afatshkurtër (2015-2016)

Në reformë përfshihen disa veprime dhe masa të menjëhershme, të cilat është e mundur të arrihen në një afat të shkurtër. Fokusi kryesor i reformave në këtë fazë do të jetë rishikimi i të gjithë kuadrit ligjor ekzistues, veçanërisht të Ligjit për Organizimin dhe Funksionimin e Qeverisjes Vendore, si dhe miratimit të Ligjit për Financat Vendore, që do të miratohen si një paketë e tërë ligjore. Veprimet kryesore afatshkurtra në fushën legjislative do të jenë:

Rishikimi dhe miratimi i paketës së plotë ligjore

Në këtë fazë do të rishikohen dhe miratohen ligjet e mëposhtme:

- Ligji i ri për Organizimin dhe Funksionimin e Qeverisjes Vendore;
- Ligji i ri për Financat e Qeverisjes Vendore;
- Formula e re për ndarjen e grantit të pakushtëzuar;
- Modeli i ri i organigramave të bashkive;
- Plani kombëtar Afatmesëm për Trajnimin e NJQV-ve;
- Programi i trajnimit për njësitë e qeverisjes vendore
- Rishikimi i legjislacionit për taksën e pasurisë dhe ngritja e kadastrës fiskale;
- Ngritja dhe funksionimi i Agjencisë së Zbatimit të Reformës Territoriale;
- Rishikimi i ligjit për prefektin;
- Rishikimi funksional i sektorit të ujësjellës-kanalizimeve;
- Ngritja e kapaciteteve për aplikimin e projekteve të financuara nga BE-ja;
- Mbështetja institucionale dhe infrastrukturore për periudhën e tranzicionit pas reformës territoriale;
- Rishikimi i legjislacionit në fushën e shërbimeve sociale dhe përkujdesit shoqëror;
- Rishikimi i ligjit të strehimit social;
- Mbështetja për kapacitetet vendore në fushën e zhvillimit ekonomik vendor;

B. Inventari akteve të tjera normative (ligje dhe akte nënligjore)

Qeverisja vendore ndikohet nga një numër i madh ligjesh dhe aktesh të tjera normative. Në zbatimin e reformës administrativo-territoriale dhe të decentralizimit janë evidentuar disa fusha në të cilat do të kërkohet ndërhyrje në nivelin e legjislacionit veçanërisht për sa i përket zbatimit të funksioneve të përbashkëta, ku legjislacioni është i paqartë, kontradiktor ose paraqet një situatë të mbivendosjes së funksioneve midis strukturave të dekoncentruara dhe strukturave të pushtetit vendor (akte të tilla ligjore ekzistojnë në zonat e shërbimeve sociale, mbrojtje mjedisi, trashëgimi kulturore, prefekti, etj.). Ky kuadër ligjor (rreth 70 akte ligjore dhe nënligjore) do të analizohet për të evidentuar problemet dhe nevojat për ndërhyrje specifike në to.

Faza e dytë – afatmesme (2017 deri 2018)

Në këtë fazë do të trajtohen çështje të rëndësishme që lidhen me zbatimin e reformës së re territoriale-administrative dhe konsolidimin e njësive të reja vendore dhe konsolidimin e kapaciteteve të qeverisjes vendore

- Funksionalizimi i zyrave unike të shërbimit (one stop shop) në të gjitha njësitë administrative;
- Mbështetja për administratën tatimore në nivel vendor;
- Mbështetja për funksionimin e këshillave të bashkive;
- Harmonizimi i politikave të zhvillimit rajonal dhe lokal;

- Programi për standardet minimale për shërbimet publike në nivel vendor;
- Monitorimi i qeverisjes vendore mbi bazë performancën së shërbimeve publike;
- Planet lokale të menaxhimit të pyjeve dhe kullotave;
- Programi i trajnimit për njësitë e qeverisjes vendore;
- Kalimi i kompetencave për shërbimin e mbrojtjes kundra zjarrit;
- Konsolidimi i funksionimit për ujitjen dhe kullimin;
- Konsolidimi i funksionit të mirëmbajtjes së rrugëve urbane dhe rurale;

Faza e tretë – afatgjate (2019 to 2020)

Politikat dhe veprimet në këtë fazë do të orientohen nga zbatimi i kuadrit ligjor dhe reformave të hartuara në fazat e mëparshme dhe rishikimit afatmesëm që do ti bëhet strategjisë. Në këtë fazë veprimet do të kenë përmbushjen dhe verifikimin e qëllimit final të strategjisë për rritjen e efikasitetit në nivel vendor dhe fuqizimin e qeverisjes vendore.

5 Plani i Veprimit

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
I. Reforma Administrativo-Territoriale							
A	Ngritja dhe funksionimi i Agjencisë së Implementimit të Reformës Territoriale	x	x	x	MCV	1,500,000	MCV,IPA, STAR, donatore
B	Programi i mbështetjes infrastrukturore për 61 bashkitë e reja	x	x	x	MCV	10,000,000	MCV,FZHR, IPA, donatore
C	Aplikimi i sherbimeve te integruara administrative me teknologjine ICT per 61 bashkite dhe njesite administrative.	x			MCV, MIAP	2,000,000	MCV,IPA, donator
Ç	Inventarizimi dhe konsolidimi financiar i 61 bashkive	x			MCV/STAR	600,000	STAR
D	Përcaktimi gjeografik i kufijve administrative i 61 bashkive	x			MCV/STAR	250,000	STAR
DH	Hartimi i statuteve dhe rregulloreve model të 61 bashkive të reja	x			MCV	50,000	STAR/ Donatore
E	Asistenca teknike per administratoret e qytetit (menaxheri i qytetit) dhe adminisitratoret lokal	x	x		MCV	100,000	MCV/ASPADona tore
Ë	Hartimi i profileve të zhvillimit social-ekonomik	x			MCV/STAR	350,000	STAR
F	Përgatitja e buxheteve te konsoliduara dhe paketave fiskale te 61 bashkive	x	x		MCV,MF, NJQV	150,000	Donatore
G	Harmonizimi i Planeve të Zhvillimit te Territorit sipas ndarjes së re administrative	x	x		MCV, MZHUT, AKPT,	2,000,000	MCV, AKPT Donatore
II. Strukturat e Qeverisjes Vendore							
I.1	Strukturat vendore (organet e zgjedhura, strukturat komunitare)						
A	Programi i trajnimit të këshilltarëve të rinj të 12 qarqeve dhe 61 bashkive	x	x		MCV, Shoqatat Vendore, Donatore	250,000	KiE,Donatore
B	Programi i lidershipit per kryetaret e rinj te 61 bashkive	x	x		MCV, Shoqatat Vendore, Donatore	500,000	KiE,Donatore
C	Programi i Transparencës dhe Pjesmarrjes ne vendimarrjen ne nivel vendor.	x	x	x	MCV, OJF	1,500,000	Donatore

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
Ç	Mbeshtetja me infrastrukturen bashkekohore te vendimarrjes ne nivel vendor per promovimin e gjithetheperfshirjes qytetare dhe demokracise lokale (rikonstruksioni i sallave te keshillave bashkiake te bashkive te reja, pajisja me sistemet elektronike te votimit, ambjentet per pjesmarrjen e qytetareve/mediave ne punimet e keshillave).	x	x	x	MCV, donatore	15,000,000	MCV, NJQV, FZHR, IPA, donatore
D	Fuqizimi i strukturave komunitare ne nivel vendor (kryetaret e fshatrave, ndërlidhësit qytetar)	x	x		MCV, OJF	1,500,000	Donatore
E	Programi i forcimit te bashkepunimit qeveri qendrore-qeveri vendore. Ngritja e Keshilli Konsultativ dhe bashkepunimi me shoqatat vendore.		x	x	MCV, Shoqatat Vendore, Donoret	1,000,000	KiE,PLGP/
1.2	Strukturat Administrative						
A	Amendimi i Ligjit no. 8652/2000 Për organizimin dhe funksionimin e pushtetit lokal ", me qellim: (i) rritjen e fuqisë së kryetarit të bashkise për të miratuar strukturën organizative të administratës bashkiake si dhe rregulloren e brendshme të punës, dhe (ii) per krijimin e njesive administrative dhe percaktimin e funksioneve te tyre.	x			MCV, DAP	5000	MCV,KiE
1.2. 2	Ruajtja e nivelit aktual të aksesit të qytetarëve në shërbimet bashkiake						
A	Zhvillimi i metodologjise per transferimin e funksioneve/kompetencave nga QQ ne QV	x			MCV,DLDP, Shoqatat Vendore	35,000	DLDP
B	Vleresim i detajuar i procedurave/proceseve te funksioneve aktuale dhe funksioneve te reja te planifikuara brenda mandatit te NJQV (perfshire funksionet e reja menaxhuese).	x			MCV,Minist rite e linjes	70,000	DLDP,STAR, KiE
C	Zhvillimi i standarteve lidhur me percaktimin e numrit punonjësve dhe ngarkesën e punës per secilin funksion.	x			DAP,MCV,	50,000	KiE
Ç	Vlerësimi/studimi i detajuar i mundësive për kontraktimin ose ofrimin e shërbime të përzgjedhura përmes partneritetit publik-privat.	x	x		MCV,Minist rite e linjes, OJF	100,000	Donatore
D	Përgatitja e modelit (blue print) per organizimin e administrates së bashkive të reja, si dhe një manual për zbatimin e tij.	x			DAP,Min. CV,STAR	30,000	STAR,KiE, DLDP
	Krijimi i strukturave të brendshme efikase dhe efektive.						
A	Përgatitja e modelit të përshkrimeve të punës / misionit për secilin prej njësive tipike të administratës së bashkiake për secilin funksion / proces kryesor, si dhe per secilin pozicion pune tipik te administrates se bashkiake.	x			DAP, MCV	25,000	DAP,KiE
B	Krijimi i një "help-desk-" të përhershëm dhe dhënien e ndihmës së vazhdueshme të bashkive në procesin e riorganizimit.	x	x		MCV, DAP	45,000	KiE,STAR

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
	Transferimi i Pronave						
A	Permbyllja e procesit te transferimit te pronave publike tek NJQV	x	x	x	MPB, MCV	50,000	MPB
B	Krjimi i një sistemi të dixhitalizuar integral ne nivel kombëtar dhe vendor për rregjistrat e pronave të transferuara tek qeveria vendore		x		MPB,MCV	500,000	MPB, Donatore
C	Zhvillimi i rregulloreve vendore per menaxhimin e aseteve te NJQV te reja.		x		MCV, MF,ME MPB,	300,000	MPB, donatore
Ç	Rishikimi i legjislacionit qe rregullon procedurat per rregjistrimin e te drejtes se pronesise dhe menaxhimit te pronave bashkiake ;		x		MD, MPB, MCV	15,000	MD,MPB
II	Decentralizimi Fiskal						
II.1	Rritja e kapacitetit të ardhurave vendore të NJQV për të përmbushur nevojat financiare për ofrimin e më shumë shërbimeve;						
A	Ngritja e grupit teknik të punës me përfaqësues vendorë e qendrorë për të shqyrtuar dhe identifikuar fushat specifike të kuadrit aktual ligjor që ka nevojë të ndryshohet	x			MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	25,000	PLGP/USAID
B	Hartimi i ligjit “Per Financat Vendore”	x			MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	20,000	PLGP/USAID
B	Rishikimi dhe miratimi i legjislacionit sektorial dhe akteve nenligjore per financat dhe taksat vendore	x	x		MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	35,000	PLGP/USAID
Ç	Analizimi i ndikimeve përhapëse të ndarjes së taksave kombëtare me NJQV-të	x	x		MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	20,000	PLGP/USAID
D	Rritja e shpërndarjes së taksës së automjeteve në ndarje mes qeverisë qendrore dhe NJQV-ve		x		MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	15,000	PLGP/USAID
DH	Zbatimi i sistemit të ri të taksës së pasurisë	x	x		MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	300,000	PLGP/USAID
E	Mbeshtetje per administraten tatimore vendore per taksen e pasurise dhe taksat vendore	x	x		MCV, MF, PLGP/USAI DShoqatat vendore	250,000	PLGP/USAID

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
II.2	Përmirësimi i qëndrueshmërisë, thjeshtësinë dhe barazinë e sistemit të transfertave së bashku me rritjen e transparencës;						
A	Krijimi i një formule të re transfertash për transfertat e pakushtëzuara bazuar në kritere më transparente, më të thjeshta dhe më objektive	X			MF, MQV, NJQV	10,000	PLGP/USAID
B	Përputhja e të dhënave nga Censusi dhe regjistri civil dhe përcaktimi i burimit të informacionit që do të përdoret për transfertat ndërqeveritare dhe për funksionet e shpenzimeve	X			MPB, INSTAT, MF	10,000	PLGP/USAID
C	Përdorimi i të dhënave të përputhura të popullsisë për qëllimin e bashkimit të NJQV-ve dhe për transfertat e grantit të pakushtëzuar	X	X		MF, MCV, NJQV	5000	PLGP/USAID
D	Rishikimi i sistemit të granteve të kushtëzuara (FZHR,etj) për ta fokusuar atë në zonat me rëndësi më të madhe rajonale; rishqyrtimi i saj në marrëdhënie me aftësitë dhe praktikën e nevojshme për thithjen e fondeve të BE-së në të ardhmen		X		MF, MCV, NJQV	25,000	PLGP/USAID
DH	Përcaktimi i nivelit të transfertave si përqindje e totalit të të ardhurave publike		X		MF, MCV, NJQV	10,000	PLGP/USAID
II.3	Rritja e kapaciteteve të NJQV që të përdorin huamarrjen dhe borxhin për financimin e investimeve kapitale;						
A	Vlerësimi i kapacitetit të përgjithshëm për huamarrje nga qeverisja vendore dhe kufizimeve të vendosura ndaj NJQV për të marrë hua dhe për të përdorur kredi	X			MF, MQV	10,000	PLGP/USAID
B	Krijimi i dialogut mes aktorëve kryesorë nga organizatat qendrore, vendore dhe financiare për të shqyrtuar kuadrin ekzistues ligjor dhe për të evidentuar përjashtet e reja ndaj huamarrjes	X			MF, MQV, NJQV	25,000	PLGP/USAID
C	Rishikimi i Ligjit për Huamarrjen e Qeverisjes Vendore për të përcaktuar një raport më të drejtë të borxhit publike me qeverisje qendrore dhe NJQV-ve		X		MF, MQV, NJQV	15,000	PLGP/USAID
Ç	Evidentimi i problemeve të kontabilitetit në nivel vendor dhe përgatitja e paketës së masave për trajtimin e tyre.		X		MF, MQV, NJQV	20,000	PLGP/USAID
D	Sigurimi i skemave të garantimit të huamarrjes vendore nepermjet lidhjes së tokës dhe infrastrukturës me autoritetet përkatëse të financimit.			X	MF, MQV, NJQV	20,000	PLGP/USAID
II.4	Forcimi i sistemit të administrimit të financave publike në nivel vendor;						
A	Identifikimi i borxheve të fshehura të krijuara para ndryshimit të hartës së NJQV-ve; hartimi i planeve specifike për mbulimin e borxheve	X			MF, MCV, NJQV	20,000	PLGP/USAID STAR

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
B	Zbatimi i Sistemit të kompjuterizuar të Informacionit Financiar të Thesarit në nivel vendor		X		MF, MQV, NJQV	500,000	MF,IPA PLGP/USAID
C	Zgjerimi i reformës së Auditimit të Brendshëm dhe Kontrollit, Auditimit të jashtëm dhe Prokurimit Publik për të përfshirë pushtetin vendor; ngritja e nivelit të NJQV-ve në nivel po aq të rëndësishëm për monitorimin e performancës së progresit të reformave në fushën e MFP.		X		MF, MCV, NJQV	300,000	MF,IPA PLGP/USAID
Ç	Unifikimi i udhëzimeve dhe procedurave për para-angazhimin dhe kontrollin e angazhimit të fondeve të aplikuar në nivel qendror (regjistrimi i kontratave, pranimi dhe regjistrimi) përshtatja e udhëzimeve për nivelin vendor për të parandaluar krijimin e borxheve të fshehura në nivel vendor në të ardhmen.			X	MF, MCV, NJQV	30,000	MF,IPA PLGP/USAID
D	Përmirësimi i kapacitetit të përgjithshëm të NJQV-ve në fushën e hartimit dhe zbatimit të buxhetit Përhapja e procesit të buxhetimit PBA në të gjitha NJQV-të; Përdorimi i përjasjes PZHS dhe PBA (SDPeMTBP) për të gjitha NJQV-të	X	X	X	MF, MCV, NJQV	100,000	MF,IPA PLGP/USAID
III Funksionet e Veta							
III.1	Përmirësimi i kuadrit ligjor në zbatimin e funksioneve dhe shërbimeve;						
A	Hartimi i ligjit të ri për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore	X			MCV, USAID, OSCE, CoE	50,000	PLGP/USAID
B	Rishikimi i funksioneve dhe kompetencave të Qarqeve nëpërmjet harmonizimit me politikat kombëtare të zhvillimit rajonal	x			MCV,MZHE TS,	20,000	MCV Donatore
C	Rishikimi i legjislacionit për shërbimet publike/ndermarrjet publike në nivel vendor	X			MTI, MCV	30,000	Donatore
Ç	Rishikimi i skemes së funksioneve dhe kompetencave në sektorin e ujësjellës-kanalizimeve	x	X		MCV, MTI	300,000	MTI, donatore
D	Rishikimi i skemes së funksioneve dhe kompetencave në sektorin e mbetjeve urbane	x	x		MTI,MM,M CV	300,000	MTI,MM, donatore
DH	Studim për zgjerimin e funksioneve dhe kompetencave të NJQV-ve në fushën e zhvillimit rural dhe bujqësisë	x	x		MBZHRAU, MCV,OJF	250,000	Donatore
E	Rishikimi i legjislacionit për decentralizimin e funksionit të mirëmbajtjes së rrjetit dytësor dhe tretësor të ujitjes dhe kullimit	x			MBZHRAU, MCV	20,000	MBZHRAU,
Ë	Hartimi i planeve lokale për menaxhimin dhe investimet në rrjetin dytësor dhe tretësor të ujitjes dhe kullimit	x	x		MBZHRAU, MCV,NJQV	500,000	MBZHRAU, MCV,NJQV, BB
F	Hartimi i planeve lokale të menaxhimit të pyjeve dhe kullotave		x	x	MM, MCV	1,200,000	MM,IPA,BB
G	Rishikimi i ligjit të strehimit social dhe mbështetja për hartimin e planeve të strehimit social në nivel vendor	x			MZHUT,MC V,EKB,OJF	500,000	MZHUT donatore
GJ	Programi kombëtar për mbështetjen e shërbimit të decentralizuar të zjarrfikësve		x	x	MPB,MCV, NJQV	6,000,000	MPB, NJQV Donatore

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
III.2	Infrastruktura dhe shërbimet publike në nivel vendor						
A	Programi për standartet minimale në shërbimet publike në nivel vendor		X		MCV,MTI,M M,MZHUT, MMSR,NJQ V	1,500,000	MCV,IPA, donatore
B	Inventarizimi dhe riklasifikimi i rrjetit të infrastrukture rrugore urbane dhe rurale.		x	x	MTI,FSHZH, MCV	500,000	MTI,FSHZH donatore
C	Aplikimi i një sistemi të integruar të planifikimit të mirëmbajtjes së rrugëve në nivel vendor		X		MTI,FSHZH, MCV	1,500,000	MTI,FSHZH, IPA
III.3	Sigurimi i një zhvillim të qëndrueshëm ekonomik vendor me anë të projektimit dhe zbatimit të kuadrit të përshtatshëm të politikave dhe mekanizmave të bashkërendimit të tyre.						
A	Rishikimi i funksionit të zhvillimit ekonomik vendor. Hartimi i ndryshimeve ligjore sektoriale që fuqizojnë rolin e NJQV-ve për investimet strategjike, partneritetin publik-privat, menaxhimin e aseteve vendore.	x			MCV,MZHE TS, MPB	50,000	MZHETS, donatore
B	Mbështetja për fuqizimin e strukturave të turizmit në nivelin vendor.	x	x		MZHUT,MC V,NJQV	1,500,000	MZHUT, donatore
C	Qartësimi i funksioneve të përgjegjësisë në fushën e Turizmit dhe Trashëgimisë Kulturore. Rishikimi i kuadrit ligjor.	X			MCV, MZHUT, MK, NJQV	100,000	Donatore
Ç	Ngritja e një sistemi të integruar të zhvillimit të zonave dhe objekteve të trashëgimisë kulturore në nivel vendor	x	x		MK,MCV, NJQV	500,000	MK, donatore
IV. Funksionet e përbashkëta							
IV.1	Të sigurohet cilësia e shërbimeve sipas standardeve të miratuara nga qeveria qendrore;						
A	Zhvillimi i standardeve të shërbimeve dhe përcaktimi i kostos mesatare / njësi si parakusht për transferimin e kompetencave shpesh në shërbimin shëndetësor përsosur.		X		MSH	300,000	MSH
B	Rishikimi i legjislacionit sektorial për decentralizimin e plotë të skemës së shërbimeve sociale dhe përmirësimin e përfshirjes sociale në nivel vendor				MMSR,MCV	300,000	MMSR
C	Përmirësimi i mekanizmave për të identifikuar dhe vlerësuar nevojat për shërbime të kujdesit shoqëror, sipas procedurave standarde të veprimit dhe metodologjive.		X		MMRS,MCV NJQV	100,000	MMSR
Ç	Shqyrtimi i listës së shërbimeve sociale që do të ofrohen nga NJQV-te duke prezantuar dhe shpjeguar tipologjinë e shërbimit të ri.	X			MMSRR, NJQV	100,000	MMSr
D	Hartimi dhe miratimi i standardeve të	X			MMSR	100,000	MMSR

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
	shërbimeve dhe kostove për njësi						
DH	Krijimi i sistemeve të integruara të shërbimeve në nivel rajonal / vendor, bazuar në standardet e shërbimeve shoqërore për të gjitha grupet.		X		MMSR, NJQV	200,000	MMSR
E	Ngritja e kapaciteteve të NJQV-ve për planifikimin e shërbimeve sociale (duke përfshirë identifikimin, menaxhimin, monitorimin dhe vlerësimin e sistemit të shërbimeve sociale).		X		MMSR, NJQV	500,000	MMSR donatore
Ë	Rritja e kapaciteteve të punonjësve të shërbimit social. Krijimi i profileve profesionale si dhe zbatimi i programit të kualifikimit të vazhdueshëm.	X	X	X	MMSR	300,000	MMSR donatore
F	Hartimi i përshkrimeve të punës për punonjësit social dhe kompetencat e nevojshme dhe aftësitë që kërkohen.			X	MMSR	200,000	MMSR donatore
MBROJTJA E MJEDISIT							
A	Rishikimi i legjislacionit sektorial për rritjen e rolit të NJQV në fushën e mbrojtjes së mjedisit	x	x		MMj, MCV	150,000	MMj donatore
B	Ngritja e kapaciteteve përkatëse njerëzore për mbrojtjen e mjedisit. Trajnimi i specialistëve në pushtetin vendor për zbatimin e ligjit për lejet mjedisore, aspekte të ndryshme të administrimit të mjedisit; programe zhvillimi dhe trajnimi për çështjet e mjedisit, për legjislacionin mjedisor, si një kusht i detyrueshëm për të gjithë nëpunësit civilë që punojnë në strukturat e NJQV-ve përgjegjëse direkt për menaxhimin e mjedisit.	X	X	X	MMj, MCV, NJQV	250,000	MMj donatore
C	Rritja e burimeve financiare të NJQV-ve për funksionin e mbrojtjes së mjedisit. Zhvillimi i një sistemit integral të përcaktimit të kostove dhe tarifave për trajtimin e mbetjeve.	X	X	X	MMj, MF, NJQV	300,000	MMj, donatorë
IV.2	Të rritet efikasiteti i buxhetit kombëtar dhe vendor me anë të përmirësimit të procesit të planifikimit të shërbimeve sociale;						
A	Rishikimi i strukturave të NJQV për të siguruar një qasje të integruar dhe i planifikimit e ofrimit të shërbimeve të harmonizuara sociale dhe përfshirjes sociale	x	X		MMSR, NJQV	200,000	MMSR donatore
B	Hartimi i planit për deinstitutionalizimin e shërbimeve nga modeli i vendit të banimit në shërbime me bazë komunitare dhe familjeje	X	X		MMSR, NJQV	250,000	MMSR donatore
C	Rishikimi i Sistemit të "Ndihmës Ekonomike". Pilotimi i sistemit të ri "pikëzimit" të ndihmës ekonomike.	X	X		MMSR	600,000	MMSR donatore
Ç	Përcaktimi i rolit të NJQV-ve në administrimin e ndihmës ekonomike pas pilotimit të sistemit të ri të pikëzimit	X	X		MMSR	30,000	MMSR donatore

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
D	Hartimi i modelit të alokimit të fondeve për shërbimet sociale në nivel vendor dhe kombëtar.		X	X	MMSR, NJQV	500,000	MMSR donatore
DH	Krijimi i mekanizmave financiarë për financimin e shërbimet sociale në nivel kombëtar e vendor. Ngritja e Fondit Kombëtar për Shërbimet Sociale dhe Fondeve Rajonale për Shërbimet Sociale si pjesë e Fondit Social		X	X	MMSR, MF	500,000	MMSR donatore
IV.3	Eliminohet mbivendosja e kompetencave ndërmjet strukturave të dekoncentruara në nivel vendor dhe strukturave të qeverisjes vendore						
A	Rishikimi i Ligjit për Prefektin me qëllim qartësimin e statusit dhe rolit të prefektit për të shmangur mbivendosjet.	X			MPB, MCV	50,000	MPB, donatore
B	Rishikimi i kriterëve për të përcaktuar numrin optimal të stafit të policisë bashkiake sipas madhësisë së NJQV-ve të reja, numrit të popullsisë, dhe listës së funksioneve/detyrave.		X		MPB, MCV, NJQV, MF	50,000	MPB
C	Rishikimi i funksioneve në fushën e rendit dhe mbrojtjes civile duke i pershtatur me ndarjen e re administrative.	X			MPB, MCV, NJQV	100,000	MPB
Ç	Analizimi i ndikimit të zbatimit aktual të funksioneve të përbashkëta pas ndarjes së re administrative. Qartësimi i kompetencave. Matrica e kompetencave për tri nivelet që përcaktojnë rolin e ministrave të linjës, institucioneve qendrore, institucioneve rajonale dhe NJQV-ve.	X			MCV, NJQV	70,000	Donatore
D	Rishikimi i sistemit të ekzekutimit të detyrimeve nga kundravajtjet administrative në nivel vendor. Shqyrtimi ligjor i forcimit të mekanizmave për vjeljen e gjobave nga subjektet e biznesit dhe individët për shkeljet dhe parregullsitë.		X		MCV, MD	100,000	Donatore
V. Zhvillimi i kapaciteteve të qeverisjes vendore							
V.1	Krijimi i një shërbimi civil vendor, profesional dhe të qëndrueshëm;						
A	Hartimi i Planit Kombëtar të Trajnimit të Njësisë të Qeverisjes Vendore	X			MCV, DAP, KiE	100,000	Donatore
B	Ngritja dhe trajnimi fillestar i NJBNJ në çdo administratë të bashkiake, si njësi që do të përgatisin dhe realizojnë procesin e tranzicionit;	X	X		MCV, DAP,	10,000	KiE
C	Zhvillimi i manualeve të detajuara dhe udhëzuesve me rregullat dhe procedurat e qarta, në lidhje të transferimit / rialokimit e procesit të stafit;	X			MCV, DAP,	10,000	KiE
Ç	Përgatitja paraprake e strukturave tip (blue print) për administratën bashkiake si dhe modelit të përshkrimeve të vendeve të punës (duke përfshirë edhe kërkesat e punës) për secilën pozitë tipike të nevojshme në fazën e ngritjes së administratës së re të bashkisë.	X			MCV, DAP,	50,000	IPA, donatore

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
D	Ofrimi i asistences se vazhdueshme nga qeveria qendrore per realizimin e procesit të riorganizimit administrativ	X	X		MCV,DAP,	200,000	Donatore
DH	Sigurimi i burimeve financiare per zbatimin e procesit te ngritjes se strukturave te reja	X			MCV,DAP,	100,000	STAR,KiE, donatore
E	Pergatitja dhe aprovimi i akteve ligjore lidhur me trajtimin gjate periudhes se tranzicionit te stafit qe rezulton i tepert	X			MCV,DAP,	20,000	DAP, donatore
V.2	Përgatitja për zbatimin e ligjit të për nëpunësin civil						
A	Ngrtja e strukturave të MBNJ dhe ndërtimi i kapaciteteve përmes trajnimit intensiv dhe mbështetjes nga DAP	X			DAP, MCV, NjQV	50,000	KiE, donatore
B	Ngritja / krijimi i ekipit kombëtar të trajnerëve dhe rrjetit të menaxherëve të NjMBNJ të aftë për të replikuar dhe dhënëni e programeve të veçanta të trajnimit dhe moduleve në zbatimin e legjislacionit te SHC.	X			DAP, MCV, NjQV	20,000	KiE, donatore
C	Përgatitja e manualeve dhe Udhëzimet për procedurat e SHC në lidhje me rekrutimin, zhvillimin e karrieres, lëvizjeve paralele, përshkrimet e punës, vlerësimit të punës, disiplinës, ristrukturimit dhe dosjeve të personelit etj;	X	X		DAP, MCV, NjQV	15,000	KiE
Ç	Ngritja e nje strukture (help-desk) ne DAP qe te ofroje asistencë on-line per NjQV lidhur me zbatimin e Ligjit te SHC.	X			DAP, MCV, NjQV	20,000	KiE
D	Vleresimi periodik i zbatimit te Ligjit te SHC dhe procedurave perkatese me qellim evidentimin e problematikave dhe marrjen e masave per adresimin e problemeve	X	X	X	DAP, MCV, NjQV	20,000	KiE, donatore
DH	Berja funksionale e sistemit te Menaxhimit te Informacionit te Burimeve Njerezore (HRMIS) dhe zbatimi I tij nga NjQV.	X	X	X	DAP, MCV, NjQV	50,000	KiE
E	Lidhja e HRMIS me Sitemin e Menaxhimit Financiar Qenderor (Thesarin) me qellim monitorimin e zbatimit te legjislacionit te SHC dhe sistemit te pagave ne nivelin vendor	X	X		DAP, MCV, NjQV	20,000	KiE
V.3	Përgatitja për një sistem konkurrues të pagave për NJQV-së;						
A	Vleresimi I mundesise per rritjen e autonomise se te zgjedhurve vendore per percaktimin e niveleve shtese te pagave, nepermjet zevendesimit te kriterave statike te tavaneve limit te pagave me sistemin dinamik te treguesve te performances (p.sh. shpenzimet e personelit si raport I te ardhurave te realizuara nga NjQV)	X			DAP, MCV, NjQV	20,000	KiE
B	Planifikimi dhe përgatitja e zbatimit të plotë të legjislacionit të shërbimit civil në lidhje me vlerësimin e punës dhe klasifikimin e vendeve të punës në lidhje me sistemin e pagave në qeverisjen lokale		X		DAP, MCV, NjQV	25,000	KiE, donatore
C	Përgatitja e manualeve dhe Udhëzimet për vlerësimin e punës dhe sistemin e klasifikimit të vendeve të punës i dedikuar për NJQV.		X		DAP, MCV, NjQV	20,000	DAP,KiE

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
Ç	Ofrimi I trajnimit specifik te BNJ dhe e zyrtarëve të përfshirë në sistemin e vlerësimit të punës dhe të klasifikimit të punës		X		DAP, MCV, NjQVASPA	20,000	ASPA,KiE
D	Vleresimi I mundesise per zbatimin e sistemit te pagave bazuar ne hapat e rritjes se pages.		X		DAP, MCV, NjQV	5000	DAP
DH	Amendimi I kuadrit ligjor sekondar te SHC me qellim perfshirjen e klasifikimit final te pozicioneve si pjese e procesit te aprovimit te strukture organizative dhe administrative nen kompetencen e Kryetarit te Bashkise		X		DAP, MCV, NjQV	15,000	DAP,KiE
V.6	Rritja e kapaciteteve të NjQV-së duke zbatuar një sistem modern dhe specifik të trajnimit						
A	Përgatitja e një plani ad-hoc për t'u marrë me implikimin e reformës TAR dhe decentralizimit në drejtim të nevojave për trajnim	X			DAP, MCV, NjQV, ASPAASPA	40,0000	KiE
B	Realizimi I nje vleresimi te centralizuar te nevojave per trajnim per fazen tranzitore dhe adoptimi i Strategjise Kombetare Afat-Mesme te Trajnimit/programit te trajnimit per NjQV dhe zbatimit te tij ne funksion te formimit te njesive te reja te qeverisjes vendore.	X			DAP, MCV, NjQV,ASPA ASPA	30,000	KiE
C	Planifikimi dhe ofrimi I trajnimit hyres për të gjithë shërbyesit civilë të zhvendosur (për bashkite e reja) të cilat nuk kanë kaluar nëpër trajnimin e ofruar nga Shkolla e Administrates Publike;	X			DAP, MCV, NjQV, ASPAASPA	40,000	ASPA, KiE donatore
Ç	Zhvillimi i një fushate të gjerë të trajnimit për të mbështetur performancën e funksioneve të reja të transferuara NjQV	X	x		DAP, MCV, NjQV, ASPAASPA	150,000	ASPA, KiE donatore
D	Zhvillimi dhe zbatimi i një metodologjie të qëndrueshme për vlerësimin e nevojave per trajnim e dedikuar për të NjQV-së		X		DAP, MCV, NjQV, ASPA	25,000	ASPA, KiE donatore
DH	Organizimi nga ASPA I trajnimit te detyrueshem per te gjithë personat e rinj te rekrutuar ne administraten lokale		X	X	DAP, MQV ,NjQV, ASPA	60,000	ASPA, KiE donatore
E	Pergatitja e modulit te trajnimit dhe organizimi I trajnimeve te vecanta detyruese, nga ShPA, per Punonjesit e Nivelit te Larte te SHC.		X	X	DAP, MQV ,NjQV, ASPA	10,000	ASPA, KiE donatore
Ë	Percaktimi I koston per ofrimin e trajnimeve detyruese dhe sigurimi I buxhetit perkates si pjese e fondeve nga transferata e pakushtezuar		X		, DAP, MQV ,NjQV, ASPA	5,000	ASPA, KiE donatore
F	Zhvillimi I programit te trajnimit nga ASPA ne perputhje me nevojat e evidentuara.		X	X	NjQV, ASPA	100,000	ASPA, KiE donatore
G	Krijimi I sistemit detyrues (procedural dhe institucional) per te siguruar kordinimin dhe certifikimin e aktiviteteteve te trajnimit te ofruara nga donatoret nepermjet ASPA,		X		NjQV, ASPA	10,000	ASPA, donatore
GJ	Krijimi I arkives dhe librarise elektronike te materialeve te trajnimit.		X	X	ASPA	50,000	ASPA, donatore
H	Vendosja e sistemit te cilesise per kurrikulen dhe trajneret		X		ASPA	50,000	ASPA, donatore

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
V.6	Mundësimi i NjQV-ve për bashkëpunimin ndërvendor brenda një kuadri të qartë ligjor në kryerjen e funksioneve të tyre						
A	Vlersimi i legjislacionit specific sektorial dhe horizontal për bashkëpunimin ndërvendor		X		MCV, NjQV	15,000	KiE
B	Pergatitja e ndryshimeve ligjore ne legjislacion me qellim qartesimin e roleve dhe ndarjes se tyre, kompetencat dhe proceduat perkatese lidhur me bashkëpunimin ndërvendor per zbatimin e funksioneve.		X	X	MCV, NjQV	50,000	KiE
VI Qeverisje Vendore Inovative dhe e Orientuar nga Qytetarët							
VI.1	Një Qeverisje Vendore të orientuar drejt qytetareve nëpërmjet zbatimit të Kodit të ri të Procedurave Administrative						
A	Zhvillimi i një vlerësimi dhe rishikimi te legjislacionit të veçantë që ka të bëjë me procedimin administrativ të veçantë nën juridiksionin e NJQV-së në funksion të sigurimit të përputhjes së tyre me Kodin e ri të Procedurës Administrative	X	x		MCV, NjQV, MD	100,000	Donatore
B	Rishikimi procedurave te brendshme te NJQV per perputhjen e tyre ne kuader te riorganizimit me Kodin e ri të Procedurës Administrative		X		MCV, NjQV, MD	100,000	Donatore
C	Përgatitja e Manualeve për zbatimin e Kodit te ri te Procedurave Administrative në pushtetin vendor		X		MCV, NjQV, MD	150,000	Donatore
Ç	Trajnimi intensiv për stafin e NJQV për zbatimin e Kodit të Procedurave Administrative	x	X		ASPA, MCV	150,000	ASPA, donatore
VI.2	Reduktim i pengesave administrative lokale për biznesin dhe qytetarët nëpërmjet procedurave të reja administrative						
A	Vlerësimi dhe rishikimi i dispozitave ligjore që rregullojnë procedurat që afektojnë me biznesin ne nivel vendor	x	X		MCV, NjQV, MZhETS	100,000	Donatore
B	Forcimi i bashkëpunimit midis NJQV dhe dhomave të tregtisë	x	X		MCV, NjQV, MZhETS	150,000	Donatore
VI.3	Përdorimi i Teknologjisë së Informacionit dhe zgjidhje të tjera të reja në përmirësimin e ofrimit të shërbimeve dhe të menaxhimit të brendshëm të NJQV-së						
A	Vlerësimi i mundësive për përdorimin e teknologjise se informacionit në shërbimet publike lokale;		X		MCV, NjQV,MIAP		
B	Krijimi i Databazës elektronike per aktet ligjore dhe nenligjore që afektojnë qeverisjen vendore	x			MCV,OJF	450,000	Donatore
C	Programi mundesimit te aksesit efektiv te qytetareve ne vendimarrjen vendore dhe aktet normative vendore permes publikimit proaktiv dhe perdorimit ICT	x	x		MCV,MIAP, NJQV, OJF	1,500,000	Donatore
Ç	Krijimi i faqeve të internetit në 12 qarqe dhe 61 bashkitë	x	x		MCV,AKSHI, NJQV, OJF	300,000	AKSHI, donatore
D	Zbatimi i projekteve pilot në fushat e zgjedhura (për shembull taksat vendore, etj)		x	X	MCV,MIAP, NJQV, OJF	100,000	Donatore

Nr	Objektivat/Masat	Afati I Zbatimit			Institu- cioni	Buxheti	Burimi i Financimit
		2015- 2016	2017- 2018	2019- 2020			
DH	Krijimi i sporteve unike, në "njësitë administrative" për t'u marrë me të gjitha procedurat dhe formalitetet nën kompetencë të bashkive	x	x		MCV, NjQV Min Linjes	7,500,000 (buxhetuar tek SNRAP)	AZRT, Donatore
E	Vlerësimi i mundësisë dhe gatishmërisë së NjQV për të përdorur Zyrat e Kontaktit të Vetëm të bashkive si pika "të përbashkëta" për ofrimin e shërbimeve si për nivelin vendor dhe ate qendror: Procedurat / formalitete nën juridiksionin NjQV dhe Qeverisë Qendrore;		x	X	MCV, NjQV	100,000	Donatore
Ë	Zhvillimi dhe zbatimi i një sistemi elektronik të integruar të menaxhimit të informacionit për të shërbyer për të gjitha funksionet e pushtetit lokal dhe të sigurojë qasje të NjQV-së në sistemet kombëtare të informacionit		x	X	MCV, AKSHI , Min Linjes	500,000	AKSHI Donatore
F	Krijimi i gazetës elektronike zyrtare lokale për publikimin e akteve normative dhe të politikës, procesit të konsultimit si dhe publikimin e vendimeve normative të NjQV-së		x	X	MCV, NjQV	450,000	MCV, donatore
VII	Qeverisja vendore dhe integrimi në BE						
A	Forcimi i kapaciteteve të NjQV në kuadrin e projekteve të financuara nga fondet e BE	x	x	x	MCV, MIE, NjQV, ASPA, OJF	150,000	IPA, donatore
B	Ngritja dhe trajnimi i pikave fokale të kontaktit për integrimin evropian në qarqe dhe bashkitë kryesore		x	x	MCV, MIE, NjQV, ASPA, OJF	300,000	IPA, donatore
C	Forcimi i bashkëpunimit midis NjQV-ve në kuadrin e bashkëpunimit rajonal dhe nderkufitar	x	x		MCV, MIE, NjQV, OJF	150,000	IPA, donatore
Ç	Fushatë informacioni mbi procesin e integritetit dhe BE-në në nivel vendor (rajonal dhe lokal)	x	x		MCV, MIE, NjQV, OJF	100,000	IPA, donatore
D	Mbështetje e NjQV-ve për bashkëpunimin në kuadrin e Eurorajonit Adriatiko-Jonian	x	x		MCV, MIE, NjQV, OJF	300,000	IPA, donatore